

Naročnina

za državo SHS:

za mesec ..... Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno ..... Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji .... Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom:

Enostolpna petlitna vrata
mal oglas po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvemžl
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj

Poštšina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neirankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Demokratska skrb za Ljubljano.

Največji zaščitniki in varuhi interesov slovenske Ljubljane so brez vsakega dvoma gospodje demokratje Žerjavovega kalibra. Tako kakor skrbje demokratje in njihovi ljudje za Ljubljano, ni skrbel niti ranjki dr. Tavčar niti upokojeni g. Hribar, ampak najbolj izmed vseh demokratov sta skrbela za belo Ljubljano gg. Adolf Ribnikar (Mr. Fishponder v večerajšnjem našem podlistku »Dokument«, op. ur.) in pa g. dr. Gregor Žerjav. Ta dva gospoda sta skrbeli za Ljubljano že takrat, ko še ni bilo Jugoslavije in ko je g. Adolf Ribnikar zalagal Ljubljano z moko in mastjo, g. dr. Gregor Žerjav pa si je bil našel kot »interniranec« in »preganjanec« varno okrilje v Jugoslov. klubu na Dunaju, kjer ga je štivil s svojim vplivom — dr. Korošec! Skrbi, ki jo je kazal g. Adolf Ribnikar med vojno za preskrbo bele Ljubljane z živili, mu napredna Ljubljana nikdar ne bo pozabila in bela, napredna Ljubljana, zlasti pa njeni revnejši sloji, odkrito obžalujejo, da je dr. Gregor Žerjav postavil v Ljubljani za kandidata Mohoriča, ki se med vojno še ni prav nič spoznal na moko in mast, ne pa g. Adolfa Ribnikarja, ki se je na moko in mast in na petroleje že takrat prav dobro spoznal. S tem, da je postavil g. dr. Gregor Žerjav v Ljubljani za kandidata ljubljanskega mesta g. dr. Mohoriča, ki se na mast in na moko prav nič ne spozna, ne pa g. Ribnikarja, ki se na te stvari spozna, je dokazal javno in očitno, da se mu tudi njegove kandidature izpreminjajo v znane cekine, za katere pa Ljubljancem ne morejo kupiti moke in masti niti pri družbi »Agromerker«.

Demokratska skrb za ljubljanske obrtnike.

Takoj po prevratu so prišli ljubljanski trgovci in obrtniki v silne zadrege. Blaga ni bilo, in kar ga je bilo, je v ceni vedno rastlo. Pri obrti in trgovini je pa že tako, da mora obrtnik ali trgovec prodajati blago za tako ceno, da si za izkupiček nabavi lahko zopet novo blago. Če tega ne more, lahko v par tednih svojo delavnico ali trgovino zapre, ker po navadi trgovec in obrtnik nimata toliko denarja, da bi lahko zalagala svoje odjemalce s svojim blagom na svoj račun.

Takratni gospodar nad ljubljanskimi trgovci in obrtniki, ki je bil g. dr. Gregor Žerjav, pa tega ni vedel, ali pa tega ni hotel vedeti. Ta gospod je takrat rekel sam pri sebi, da je uradnikov v Ljubljani mnogo več kot obrtnikov. Pri volitvah pa odločuje število glasov. Dajmo torej pokazati uradnikom nekaj ljubezni, obrtnike pa pritiskamo ob zid, je rekel dr. Žerjav, in je začel pritiskati trgovce in obrtnike s svojo protidraginjsko odredbo na tako nesrečen način, da je celo vrsto trgovcev in obrtnikov dal sodnijsko žigosati s sramotnim pečatom odušitva, goljufije in navijanja cen, uradništvo pa je speljal na led, da ni zahtevalo pravočasno primernega zvišanja plač. Tako je zadel dve muhi na en zamah in je ubil obrtnike in trgovce in uradnike.

Trgovci in obrtniki, ki imate še kakšen krajcar odveč, kar kupite si »Uradni list z 1. 1919.« Tam boste našli vse polno imen svojih stanovskih tovarišev, od katerih je dr. Žerjav s svojo naredbo zahteval naj precejšnje po 28 kron kupljeno in pošteno plačano čokolado po 20 ali še manj kron, meter sukna po 10 kron kot pred vojno, čeprav je vedel ali bi vsaj moral vedeti, da so bile cene takrat že vse drugačne, ker je bila premagana avstrijska krona že globoko padla pod tretjino svoje nekdanje vrednosti. S svojo cekinarsko politiko si je pa dr. Žerjav v srcih ljubljanskih obrtnikov postavil večni spomenik iskrene ljubezni in večne hvaležnosti.

Demokratska skrb za slovensko delavstvo.

Še bolj kakor za ljubljanske obrtnike, trgovce in uradnike so skrbeli ljubljanski demokratje pod spretnim političnim vodstvom dr. Žerjava za ljubljansko delavstvo. Ljubljanski delavci so skromni ljudje. Oni nočejo nič drugega kot delo in za svo-

je delo tak kos kruha, da ga lahko grizejo sami in njihove rodbine. Dr. Žerjav pa slovenskim delavcem v Ljubljani tega kruha ni privoščil.

Prva skrb Žerjavovih demokratov je bila, da razženejo od vsega ljubljanskega prebivalstva svobodno, pravilno in zakonito izvoljeni mestni občinski zastop. Mnogi delavci bodo rekli: »Že prav! Kaj pa nas briga občinski zastop?«

V resnici je pa stvar zelo drugačna in za slovensko delavstvo je občinski zastop v Ljubljani silnega pomena. Občinski zastop je namreč tista oblast, ki lahko sklepa, ali se bo kaj zidalo ali ne! Od stavbinske delavnosti pa odvisi delo nad 20 obrtniških in delavskih strok!

Toda kaj so napravili demokratje? Šli so in so iz grde strankarske zaslepljenosti občinski svet ljubljanski dvakrat razgnali, da sploh nihče ne more sklepati v občini o tem, ali naj se kaj naredi z občinskimi davčnim nadarjem ali ne! Če pa občinski svet ne posluje, leži ves denar zastoj, delo počiva, počivajo pa tudi lačni želodeci obrtnikov in delavcev in njihovih rodbin!

Kdor torej hoče, da njegov želodec in želodec njegove rodbine še nadalje počivajo, naj glasuje v nedeljo za demokrate in naj voli dr. Žerjavovega kandidata dr. Mohoriča!

Kdor pa hoče, da bo občinski svet ljubljanski posloval, da se bo odprlo delo, da bodo ljudje zopet lahko zaslužili, ta ne more voliti Mohoriča, ampak se mora odločiti za stranko, ki edina varuje in spoštuje občinsko avtonomijo in to je Slovenska ljudska stranka!

Skrb za bolniško blagajno.

Posebno svojo skrb je posvetila demokratska stranka najvažnejšemu delavskemu in delodajalskemu zavodu, nekdanji okrajni bolniški blagajni.

Ta zavod je po vseh svojih osnovnih principih bil zavod, ki ga vzdržujejo delavci in delodajalci s svojimi prispevki. Država za zavod ne daje nič! Kljub temu pa so demokratje pod spretnim političnim vodstvom dr. Žerjava ta zavod poddržavili, slovenski delavski in obrtniški denar so prenesli v Zagreb, v Zagrebu so postavili za načelnike in voditelje tega zavoda samo svoje politične pristaše in tem so ukazali, da morajo ves denar, kar ga premore bolniška blagajna, naložiti v Žerjav-Praprotnikovo »Slavensko banko« po 6—8 procentov, dočim ga daje Žerjavova banka obrtnikom naprej po 20—30 procentov!!

Taka je demokratska skrb za slovenske delavce in obrtnike v Ljubljani!

Palača v Zagrebu — koliba v Ljubljani.

Z denarjem, ki ga ima bolniška blagajna, bodo zidali demokratski voditelji in podrepaši pri centralnem vodstvu bolniške blagajne v Zagrebu ponosno uradno palačo, kjer si bodo dali na uradne stroške opremiti sijajna in razkošna zasebna stanovanja, v Ljubljani pa so sezidali boro uradno kolibo, ki bo veljala danes samo toliko ali pa še več, kakor bi bila veljala prvotno od bivšega nadzorstva bolniške blagajne projektirana palača.

Izvršitev prvotnega načrta pa so preprečili žerjavovci, ki so bivše vodstvo blagajne kratkomalo razgnali, na njegovo mesto pa postavili svoje poslušne ljudi, ki so zidavo ponosne palače na Miklošičevi cesti preprečili in s tem oškodovali ljubljanske delavce in obrtnike za milijone potrebnega zaslužka, dvakrat potrebnega posebno v današnjih težkih časih!

Izkoriščanje Mestne hranilnice ljubljanske.

Glavna skrb slovenskih demokratov je vedno le denar, ampak ne za druge ljudi, temveč za lasten žep. Najlepši dokaz za našo trditve je gospodarstvo v Mestni hranilnici ljubljanski, če pridejo demokratje do blagajniških ključev.

Lansko leto so ljubljanski gospodarski krogi neizmerno trpeli vsled pomanjkanja gotovine. Trpela je tudi demokratska »Slavenska banka«, ki je imela takrat nujna

plačila. V svoji silni zadregi se je banka obrnila na dr. Žerjava in ta je ljubljanski občinski svet kratkomalo razpustil, razpustil je tudi nadzorstvo Mestne hranilnice in od Žerjava določeni gerentje in komisarji so dali Žerjavovi banki takoj 8 milijonov dinarjev gotovine na razpolago po silno nizki obrestni meri, ljubljanski obrtniki in trgovci so pa zastoj trkali za kredit pri Mestni hranilnici in so bili prisiljeni iskati posojila pri »Slavenski banki« po 20 do 30 procentov!

Taka je demokratska skrb za napredno Ljubljano!

Kdor si želi še take skrbi, naj kar voli demokrate in demokratskega kandidata dr. Mohoriča. Dr. Žerjav mu bo že po svoje hvaležen.

Kdor pa hoče v Ljubljani in v zavodih ljubljanske mesine obične red in poštenje, danes ne more glasovati za Žerjavovo demokracijo, ampak mora glasovati že v znak protesta proti dosedanji politiki demokratov za Slovensko ljudsko stranko in za dr. Korošca!

V boj za politično svobodo!

Ljubljansko prebivalstvo se danes dobro zaveda vseh dobrot, ki mu jih je Lil naklonil in ki mu jih bo še naklanjal naš demokratski režim. Ljubljansko prebivalstvo se zaveda predobro, kdo mu je onemogočil gradbeno delavnost. Zaveda se do-

bro, kdo meče in siplje denar za volitve, dočim za javne namerščence nima nikdar drugega kakor prazne besede. Zavedajo se delavci, kdo jih pritiska in gnjavi.

Zaveda se pa ljubljansko prebivalstvo tudi dobro, kdo mu krati njegovo politično svobodo. Ali je treba danes pleniti časnike, kakor so nam jih plenili tujci med vojno? Ali je treba danes prepredovati svobodo govora? Ali je bilo kdaj treba pri nas ob času volitev držati vojaštvo v pripravnosti — kakor poročila »Jutro« dne 5. t. m. — in mobilizirati vso žandarmerijo in policijo na dan volitev? Ali so smeli, oziroma morali kdaj državni organi javno agitirati za eno samo politično stranko?

Tega pri nas nikdar ni bilo in zavedna Ljubljana pravi, da tega tudi nikdar trpela ne bo! Omejevanje politične svobode ni bila nikdar naprednost, ampak nazadnjaštvo najgrše vrste. Ljubljana se zaveda, da je danes ne tlači in niti najmanj ne ogroža noben »klerikalni zmaj«, ampak pritiska jo k tlem reakcionarstvo in absolutizem!

Tega pa Ljubljana nikdar trpela ne bo in bo zato glasovala kot en mož 8. februarja proti absolutizmu in proti političnemu pritisku od katerekoli strani.

Ravno NAPREDNA Ljubljana bo glasovala dne 8. februarja za Slovensko ljudsko stranko in za dr. Korošca, ker hoče glasovati za SVOBODO, za NAPREDEK in za POSTENJE.

Vlada pričakuje velik poraz vladnih strank.

Belgrad, 5. febr. (Izv.) O tem, kakšen bo izid volitev, si je danes vsakdo na jasnem in to je, da je izključeno, da bi vladna manjšina prišla do večine. O tem si je na jasnem tudi vlada sama, ki dobiva od velikih županov skrajno slaba in obupna poročila. Da si je na jasnem, da ne bo večna, se vidi iz izjav posameznih ministrov. Posebno značilna je izjava dr. Drinkovića. Včeraj se je vrnil iz potovanja po Hrvatski, Dalmaciji in Bosni. Dal je sotrudniku beograjskega lista »Vreme« izjavo, v kateri brez olepšavanja priznava, da je teror, ki ga izvršujejo vladni organi, izzval povsod ravno nasprotno od tistega, kar je hotela vlada s njim doseči. Zato smatram, da so bile volitve pre zgodnje in od njih ne pričakujem preureditve razmer. Vendar pa je nujno, da se pristopi k ureditvi naših notranjih razmer, toda na način, s katerim bi do tega prišli, da se za gotov čas strankarska borba ustavi in da pride do dela za ureditev države.

Dr. Drinković, ki so mu gotovo dobro znane vladne namere in tudi razmere v državi ter razpoloženje ljudstva, bi kot aktivni minister gotovo rad povedal najugodnejše za vlado, jasno pa uvideva, da bo katastrofa za vladne stranke, kakor se pričakuje, popolna. Včeraj je obiskal Pašića, kateremu je takoj izjavil, da vladne pristaše vsaj malo pripravi na razočaranje, ki ga bo prinesel 8. februar. Dr. Drinković je podoben tistemu, ki je prevzel mučno vlogo pripraviti kakega svojega prijatelja na vest o nesreči, ki ga je nepričakovano doletela. Ravnotako so zanimivi tudi odgovori na ankete o volivnih rezultatih, ki so jih razpisali vladni listi in objavili nagrade za najboljšo rešitev. Večina odgovorov pripisuje radikalom 100—120 mandatov, samostojnim demokratom 5—10, SLS v Sloveniji 20 do 22 mandatov.

Na račun takih volivnih izidov delajo politični krogi razne kombinacije o sestavi bodoče vlade. Soglasno je mnenje, da so

samostojni demokrati odigrali, in da ne pridejo več v poštev v nobeni kombinaciji. Pač žalostna usoda. Takega mnenja so tudi posamezni radikali, ki se silno trudijo pripraviti teren za bodočo kombinacijo vlade. V svet spuščajo najrazličnejše vesti o bodoči vladi in svojo stranko ponujajo v vsako kombinacijo, da bi zase ustvarili prijazno razpoloženje in da pri volitvah ne bi morali deliti grenke usode Pribičevićevcev, ki jih brezpočno žrtvujejo njihovi usodi.

O eni taki kombinaciji pišejo »Novosti«, pa tudi drugi listi sledeče:

»V političnih krogih se še vedno komentirajo impresije in razgovori z dvorskega plesa. Največji vtis je napravil kraljev razgovor z dr. Spahom in dr. Hrasnicom, ki sta specialno radi tega prišla na dvorski ples. V nekaterih krogih se kolportirajo vesti, da je pri tej priliki padla tudi beseda, da bo po 8. februarju dobila vlado ona stranka, ki bo dobila zaupanje ljudstva. V političnih krogih mislijo, da je problem tako postavljen, da bo po 8. febr. zopet prišlo do poskusov s koncentracijo. Ze sedaj se misli, da se bodo dale velike koncesije in resna jamstva. V tem pogledu je značilno zadržanje napram slovenskim klerikalcem in bosanskim muslimanom. Več nego gotovo je, da bo prišlo do najresnejših poskusov, da se sestavi široka koalicija med radikali, klerikalci in muslimani.«

Mi priobčujemo te kombinacije. Pri tem pa je treba poudariti, da gleda opozicija na te kombinacije popolnoma mirno. Njen program je jasen in znan: Za suverenost ljudstva, za pošteno upravo, za enakopravnost in brezpojnino in brezobzirno borbo proti vsem korupcionistom in nasilnežem. Vsaka stranka, ki se pridruži temu programu, ima svobodno vstop v bodočo kombinacijo po volitvah, korupcionisti bodo pa vsi izključeni.

Jovanović razkril najnovejšo žerjavovo »nacionalizacijo«.

Belgrad, 5. febr. (Izv.) Poročali smo že o obširni spomenici, ki so jo sestavili in izročili na najvišjem mestu radikali čistih rok pod vodstvom Ljube Jovanovića. V tej spomenici so navedeni številni slučajji korupcije in nasilja tekom volivnega boja. Kakor izvemo, sta spomenico podpisala 2 aktivna ministra, ki sta dala material, ki

je bil potreben, na razpolago, v kolikor se je o teh slučajih razpravljalo na ministrskih sejah. Eden od njih, znan radikal, se je danes razgovarjal z Vašim dopisnikom o posameznih slučajih. Posebno je navedel Žerjavove slučaje. Gre za afere, pri katerih gre za težke milijone: Nakup in prodaja tovarne za železo v Zenici in železnega

rudnika v Varešu. Afera je bila sistematično pripravljena. Tovarna je ena izmed največjih v Bosni in izdeluje predvsem kovno železo, šine, traverze. Železno rudo dobiva iz Vareša.

Bilo je privatno podjetje. Večina delnic je bilo v rokah steyerskega kapitalista Wutheja, malenkostno pa sta bili udeleženi Slavenska banka in Länderbank. Za časa PP-vlade se je sestavil poseben konzorcij, v katerem so bili Rade Pašič, sarajevski veleindustrialec Sušić in Vasiljevič, posestnik velikih žag v Hanbegovu. Ta konzorcij je hotel dobiti tovarno v svoje roke in sicer na ta način, da je izposloval ukinjenje uvozne carine na železo. S tem je bila odprta konkurenca avstrijski in češkoslovaški industriji. Vsled tega so delnice padle in tovarna je morala prenehati z obratom. V takem položaju so se spravili na Wutheja, da jim proda delnice. To je storil Vasiljevič, ki je imel v Gradcu dobre zveze. Njegova soproga je hči znanega kapitalista Pobjazija. Vsled slabe konjunktore je prodal Wuthe delnice za 14 milijonov dinarjev, ker so mu grozili z nasilno nacionalizacijo.

Poslednja gonja proti tej tovarni je bila propast rudnika Vareš, katerega glavni odjemalec je bila ta tovarna. Delo v rudniku so ustavili, delavce so pometali na cesto. Vareš je v državnih rokah in spada pod ministrstvo za šume in rude. Pod izgovorom, da se nahaja rudnik pred propadom, je minister za šume in rude prodal že omenjenemu konzorciju vse delnice tudi tega rudnika za sramotno nizko ceno. Sedaj pa pride najlepše. Po kratkem

času, ko se je izvršila ta prva transakcija, je Žerjav s Slavensko banko, ki finansira konzorcij Rade Pašiča, kupil od njega delnice tovarne v Zenici za ceno 20 milijonov Din. Nasprotno pa je pustil rudnik Vareš Rade Pašiču, oziroma Slavenski banki. Že samo pri teh transakcijah in »nacionalizaciji«
je država oškodovana za 60 milijonov kron. Še bolj pa bo oškodovana v bodoče, ker bo treba kupovati rudo v Varešu za ceno, ki jo bo diktirala Slavenska banka, če hoče tovarna obratovati. Da pa bo šel ta posel naprej, je Žerjav poskrbel na ta način, da je bil na ministrski seji sprejet njegov predlog, da se naj tovarna v Zenici spremeni in izpopolni v tovarno za orožje. Tudi ta izpopolnitev je precej temna zadeva.

Tako izgleda ta afeta v glavnih potezah, kakor jo je razložil Jovanović. Poudarja, da je škoda za državo že sedaj ogromna, nepregledna pa bo v bodoče. Transakcija je nezakonita, ker je izvršena brez odobritve narodne skupščine. Denar za nakup ni bil določen v proračunu. Raditega izjavlja, da se bo sestavila proti Cekinu obtožnica, ki bo takoj po sestanku narodne skupščine njej predložena. Poleg tega so o dr. Žerjavu navedene še druge zadeve in nacionalizacije, predvsem njegova namera proti zagrebški Jugo Stampi. Dokazi in navedbe so v spomenici tako popolni, da je že danes gotovo, da bo Žerjav v kratkem imel priliko sedeti na isti klopi z dr. Lazo Markovičem, dr. Velizajem Jankovičem, Kojićem in drugimi obtoženimi ministri.

BELGRAJSKA SODBA O VOLIVNEM POLOŽAJU V SLOVENIJI

Belgrad, 5. febr. (Izv.) Današnje »Novosti«
pišejo o volivnem položaju v Sloveniji in pravijo, da ni zelo kompliciran. Pričakuje se, da bo po 8. febr. ostal isti položaj, kakor je bil dosedaj. Žerjav poskuša dobiti v Sloveniji vsaj dva mandata, kolikor si on misli, na kar pa v Sloveniji nihče ne verjame. Na uradništvu izvaja velik pritisk. Opozicionalni listi so nezakonito prepovedani, tako »Domoljub«, čigar ustavitelj je sodišče ovrгло. Za »Domoljubom«
sta prišla na vrsto »Straža«
in »Slovenski gospodar«, organa SLS, ki ju je policija zabranila radi protidržavnega pisanja v l. 1923 in 1924, torej v času, ko so bili na vladi radikali. Ravno tako se zabranjuje »Slovenca«, katerega konfiscirajo preden pride na ulico. Dr. Žerjav je skušal izvršiti volivni manevar s tem, da je vpletel papeža v volivni boj. Njegovo časopisje je lansiralo vest, da je papež obsodil delovanje dr. Korošca. Ta vest je neresnična. Kajti dr. Korošceva stranka je bolj socialna in ne dobiva nobenih navodil iz Vatikana.

Vest o prepovedi »Straže«
in »Slov. Gospodarja«
pa prinašajo tudi drugi listi. Te vesti delajo med radikali mučne vtise. S takimi ustavitvami se radikali po svojih zaveznikih naravnost osumničijo, da niso vršili svoje dolžnosti, ko so bili na vladi. Radi tega je bil danes Žerjav poklican na odgovor k Pašiču. Kakor izvem, je bil Žerjav radi spomenice, ki so jo vložili radikali čistih rok proti njemu, poklican na dvor v avdienco na odgovor.

VOLIVNI MANEVAR.

Belgrad, 5. febr. (Izv.) Vladno časopisje je včeraj in danes vrglo med svet debelo laž, da je večina opozicije svoje volivce pozvala, da se volitev ne udeležijo. Vest je popolnoma neosnovana. Opozicija se bo volitev udeležila kljub nezasišlanemu terorju in nasilju. Kot strašilo za volivce razširjajo vest, da nameravajo lju-

dem zabraniti dostop na voliše. Zato da so najeti temni elementi Kdor ima čisto vest in poštene namene, ta so ne bo bal izraza ljudske volje. Zato je za vse poštene ljudi in za vse pristase narodnega spoznanja, zakonitosti in pravičnosti geslo: Vsi na voliše, da oddajo glas proti korupcionistom in nasilnežem in za najvišja načela suverenitete ljudske volje.

Spor med policijo in sodiščem.

Zagreb, 5. febr. (Izv.) Nocoj ob pol 7 je senat sodnega stola objavil sklep, s katerim se razveljavlja odlok policije o internaciji dr. Mačka in tovarišev in zahteva, da se morajo interniranci takoj izpustiti na svobodo. Proti temu sklepu ni pritožbe. Policija pa kljub temu neče izpustiti dr. Mačka in tovariše na svobodo pred vplivami.

OGRI ZA OBOROŽEVANJE.

Budimpešta, 5. febr. (Izv.) Na današnji seji zbornice je vojni minister odgovarjal na interpelacijo, zakaj nima Ogrska večje armade in še ene tvornice za municijo. Minister je odgovarjal, da se Ogrska po mirni pogodbi ne sme oboroževati, vlada bo pa poskusila doseči izpremembo teh določb.

VOJNO NAVDUŠENJE NA GRŠKEM.

Pariz, 5. febr. (Izv.) »Matin«
poroča, da so grški krogi silno razburjeni, ker je turška vlada pregnala patrijarha iz Carigrada. Bogati trgovci ponujajo vladi velike vsote za oborožitev in vzdrževanje grške armade.

FRANČOSKI PRORACUN.

Pariz, 5. febr. (Izv.) Francoski državni proračun za leto 1925 izkazuje 32 milijard frankov stroškov in 28 milijard frankov dohodkov. Primanjkljaj je trikrat manjši kakor prva leta po vojni.

Naročajte 'Slovenca'!

ljudi, ki je niso bili deležni ne od matere, ne od očeta. In Francelj je bil nezakonski otrok ter je ni poznal.

— Stalnega dela Francelj ni imel. Hodil pa je od vasi do vasi, od fare do fare in je povpraševal, če imajo kje kako uro, da bi jo popravil. Ker pa ur po hišah v tistih časih ni bilo, je bilo zatorej zaslužka malo in Francelj je bil vesel, če je mogel popraviti kako stolpno uro. Plačila v denarju ni zahteval nobenega, pač pa je prosil, da so mu skuhal polente, kolikor jo je hotel.

— Pa je naneslo, da je popravil stolpno uro menda v Poljubinju pri Tolminu. Ko je bilo delo izvršeno, Francelj pa ni bil še ves teden zavžil nobene gorke jedi, si je izgovoril, da mu skuha polente iz sedmih kil koruzne moke. Francelj je jedel in jedel, popuščal pas od luknje do luknje, dokler jih ni zmanjkalo, nazadnje pa se je zvalil po tleh in začel na mile načine prositi, naj ga povežejo, da ne bo počil. Francelj je bil priljubljen, ljudje so se ga brž usmili in ga povezali z vrbovimi trtami. Vest, da se je Francelj prenaedel in da je njegovo življenje v nevarnosti, se je bila seveda hitro raznesla, in tako ga je bil prišel tudi pogledat duhovnik iz njegove rojstne vasi, iz Volče. Ta ga gleda in gleda nekaj časa in vpraša:

»No, Francelj, ali je kaj boljše sedaj, ko si povezan?«

Italija.

SENAT PROTI GENTILEJEVI ŠOLSKI REFORMI

Rim, 5. febr. (Izv.) Povodom razprave o proračunu prosvetnega ministrstva v senatu doživlja Gentilejeva šolska reforma najstrožjo kritiko. Vsi govorniki — večinoma vseučiliški profesorji in rektorji — naglašajo njeno površnost in neizvedljivost ter zahtevajo, da se izpremeni.

ZA DRŽAVNE URADNIKE.

Rim, 5. febr. (Izv.) Zadnji ministrski svet je sklenil, da se izboljša gospodarski položaj državnih nameščencev rednim potom s tem, da se uveljavijo določbe uradniške pragmatike iz leta 1923 in uradništvu razvrsti po novih kategorijah. Na ta način se zvišajo plače nižjega uradništva nasproti predvojnemu stanju za petkratni znesek, višjega pa za štirikratni znesek. Povišanja bodo deležni tudi srednješolski profesorji in ljudskošolski učitelji ter nekatere kategorije upokojencev. Zboljšanje plač, ki se uveljavi s 1. aprilom t. l., obremeni državo za približno 800 milijonov lir, ki jih pokrijejo z novimi rednimi dohodki, predvsem z zvišanjem nekaterih konzumnih davkov in raznih pristojbin.

Afera Žerjavovcev v Mariboru.

Naša poštena slovenska javnost ne sme misliti, da uganja Žerjavova družba vse mogoče nepoštenosti samo v svoji ljubljanski centrali, ampak tudi mariborski nekateri najbolj ugledni policajdemokratje se niti za las ne razlikujejo od Žerjavove dvojice Praprotnik—Kristan.

Našo ravnokar pribito trditev glede mariborskih voditeljev Žerjavove klike naj podpre tale vzgled, ki so je doigral v Mariboru.

»Melistroja.«

Kmalu po preobratu se je v Mariboru osnovala delniška družba »Melistroja«. Delničarji tega električnega podjetja so bili: bivša mariborska eskomptna banka, advokat-sokolaš in Žerjavovec dr. Irgolič in trgovec Vincetič in Worsche. Podjetje ni šlo in banka je prva prodala svoj delež dr. Irgoliču. Vincetič je prodal svoj delež Worsche in končno je še Worsche prodal svoja oba deleža Irgoliču in celo d. d. Melistrojo je predstavil končno Irgolič sam.

V dobi, ko so skakali Melistrojini deleži iz ene roke v drugo, se je napravila bilanca. Priznal se je eskomptni banki dolg 1.200.000 K. Od tega dolga je plačala Melistroja banki 300 tisoč kron, a za ostalih 900 tisoč je banka tožila podjetje in to v času, ko je bila Melistroja v rokah Irgoliča in Worsche. Ko je tekla ta tožba banke proti Melistroji, se je Worsche umaknil iz družbe, a je prevzel nase jamstvo, da bi Melistroja banki tudi rase plačala omenjeni dolg. Irgolič dolga ni poravnal, banka je zarubila Worsche. Ta rubež se je zgodil v času, ko je bil Irgolič sam pri Melistroji in je kot tak prevzel nase dolg od banke. Pri Worscheu faktično ni prišlo do rubeža, ampak je dr. Irgolič poravnal banki dolg, ker je to bila njegova dolžnost.

Kmalu po plačilu omenjenega dolga je Irgolič prodal podjetje s danjima lastnikoma.

Od kupnine je prejel Irgolič 980 tisoč kron in razen tega še vse terjatve iz knjig. Dolgovi so znašali le okroglih 160 tisoč kron.

Irgolič radi plačila dolga banki ni pri prodaji prav nič izgubil, ampak še lepo profitiral, ker so bile terjatve zelo velike. Policajdemokratski rop pri belem dnevu.

»Nak! Bolje mi ni nič, ampak bolj sigurno je!«
je odgovoril Francelj iz Volče.

— No, in ta njegov duhoviti odgovor je šel po deželi kakor blisk in Franceljnova slava se je širila in množila in bi ga bila spremljala najbrže do groba. Toda Francelj je imel napako, ki se je zdelo oblastvu silno pohujšljiva in zato so ukazali podrejenim organom, naj mu jo prepovejo.

— Francelj iz Volče se je namreč rad bahal s svojimi prijateljskimi odnošaji do pokojnega cesarja Franca Jožefa I. Habsburškega, pri katerem je služil za dvornega žandarja. Pripovedoval je:

»Kadar sem prišel na Dunaj v cesarski grad, kjer so me že vsi poznali, so me takoj spustili pred cesarja. Vrata so se kar sama odpirala in ko me je cesar zagledal, je rekel:

«O, lejte, lejte! Srečne oči, da se spet vidiva. Bog Te živi, Francelj iz Volče!»

Nato pa je odprl vrata v kuhinjo in veselo zaklical:

«Liza! Kakšna sreča: Francelj iz Volče je prišel. Speci mu brž en šnicelj!»

— Vidiš, v takih prijateljskih odnošajih, kakor je bil Francelj iz Volče z ravnim cesarjem Francem Jožefom I. Habsburškim, so slovenski režimski gospodje s Sveto Stolico.

Trgovec Worsche je radi raznih ponešrečenih spekulacij zašel s svojo manufakturno trgovino v popolnoma postopanje z raznimi upniki in tvrdkami. Kakor hitro se je zvedelo, da se Worsche pogaja z upniki, je dr. Irgolič prijavil, da mu dolguje Worsche 303 tisoč dinarjev, ker je plačal zanj svojčas pri banki dolg.

Za poravnalnega upravitelja je bil imenovan pri Worscheu Žerjavovec dr. Slokar, ki je družabnik znanega mariborskega policajdemokratskega »velepolitika«
dr. Karla Kodernana.

Dr. Slokarju se je natančno pojasnilo, da je Irgoličeva terjatev čisto neupravičena, a jo je priznal kot upravitelj v celoti in še s 24 procentno obrestno mero. Worschev zastopnik ni priznal te terjatve in radi tega je zahteval dr. Slokar, da bi Worsche popolnoma uničil in pomagal Irgoliču na konja — konkurz.

Konkurza se je od Irgoliča do kosti oglodani in ogoljufani Worsche ustrašil in je sklenil z Irgoličem poravnavo. Obljubil je čemu Žerjavovcu, da mu bo plačal 210 tisoč dinarjev, akoravno mu ni bil dolžan nič ficka, pač pa Irgolič dolguje še danes Worscheu 40 tisoč dinarjev. Kakor hitro se je Worsche iz strahu pred konkurzom poravnal z Irgoličem, je bil tudi dr. Slokar kot poravnalni upravitelj ne več za konkurz pri Worscheu, ampak za poravnavo.

Treba namreč pribiti, da Irgolič nima danes nič enega svojega knofa, pač pa je povsod dolžan toliko, da sam ne zna koliko. Med drugimi Irgoličevimi dolžniki se nahaja z večjo vsoto tudi dr. Slokarjev kompanjon dr. Koderman. Da bi se bil prikopal Koderman do poravnave Irgoličevega dolga, je nameravala Žerjavova klika ubogega Worschea pri belem dnevu oropati za 303 tisoč dinarjev.

Cela ta žerjavščina je hvala Bogu izročena državnemu pravdništvu.

Ravnokar pribiti slučaj pohlepa mariborskih Žerjavovcev po ropanju pri belem dnevu dokazuje, da je cela Žerjavova klika enako koruptna. Zadeva Irgolič—Slokar—Koderman bo marsikateremu mariborskemu volivcu odprla oči, da ne bo na dan 8. februarja Žerjavovcu dr. Pivku zaupal svoje volivne kroglice.

Smo radovedni, ali bodo tudi po tem odkritju deževale razne objave po »Tabornu«
in »Jutru«. Vse izjave ne bodo prav nič zabrisale pohlepa mariborskih vodilnih Žerjavovcev po ropanju tujega imetja pri belem dnevu.

Mariborska žerjavščina je dober govor k naštemu vprašanju: Od kod dobivajo žerjavovci denar?

Advokat dr. Gorišek divja.

Z nasiljem se je liberalni advokat dr. Gorišek polastil okrajnega zastopa in okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu. Poštene kmečke moze, ki jih spoštuje cel okraj, pa je »odstavil«. Dr. Gorišek bi sedaj rad z lažjo in zavijanjem resnice pred ljudstvom očrnil naše moze! Izdal je volilni letak: »Gospodarstvo razpuščenega okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu.«

V letaku so nakopičene laži za lažjo. Kolikor stavkov, toliko laži.

Dr. Gorišek bo za te nesramne laži še odgovarjal pred sodiščem!

Dr. Gorišek bi rad prišel tudi v posest imetja prostovoljne požarne brambe pri Sv. Lenartu. To imovino, katero si je požarna bramba pri Sv. Lenartu skozi dolga desetletja z varčnostjo in pridnim delom pridobila, hoče namreč advokat dr. Gorišek spraviti v roke pretepaškimi in divjaškim orjuncem!

Naj bi dr. Gorišek navedel na letaku raje ime tistega advokata, ki je zarubil nedavno ubogi vdovi, materi več nedolžnih otrok, zadnjo kravo, zadnjo njeno imetje!

Mi vemo, zakaj strastno bolni dr. Milan Gorišek sedaj tako divja. Od Žerjava je dobil komando, da mora spraviti v okraju Sv. Lenart vsaj 500 glasov za kandidata dr. Pivka.

To je tisto! Mi domačini štenlenarskega okraja pa odklanjamo dr. Goriška! Mi odklanjamo dr. Pivka, ki je za nas tujec! Pač! Tudi naši fantje in moške ga poznajo s tirolske fronte. Mi vemo, da je radi dr. Pivka storilo tam nesrečno smrt mnogo slovenskih vojakov!

Dr. Milan Gorišek! 8. februar je tu! To je dan obračuna z nami. Pošteno in organizirano ljudstvo našega okraja bo vas in vaše laži obsodilo z volilnimi kroglicami. Vrgli jih bomo vsi v prvo škrinjico! Ta edina je naša. V vašo četrti pa bomo vsi pokazali — figo!

KAKO DR. GORIŠEK AGITIRA PROTI ZEBOTU.

On vzame v roke račune okrajnega zastopa, ki so sestavljeni v dinarjih, pa jih obrne v krone, da je večji znesek; potem pošlje te številke v tisk, da mu napravijo za 1 vagon letakov, katere potem razdeli med ljudstvo, ki bi se naj zgražalo

Georges:

Prijateljski odnošaji.

— Franceljna iz Volče najbrže nisi poznal, ampak škoda, da ga nisi, — mi je začel pripovedovati Munla Bekir.

»Saj še ne vem, kje so Volče,«
sem odgovoril, »kako bom potem Franceljna poznal.«

— Kje so Volče, je postranskega pomena, je odgovoril Munla Bekir, glavna stvar je Francelj in njegovi prijateljski odnošaji s cesarjem. Ker pa že vprašaš, ti povem, da so Volče vas pri Tolminu na Goriškem.

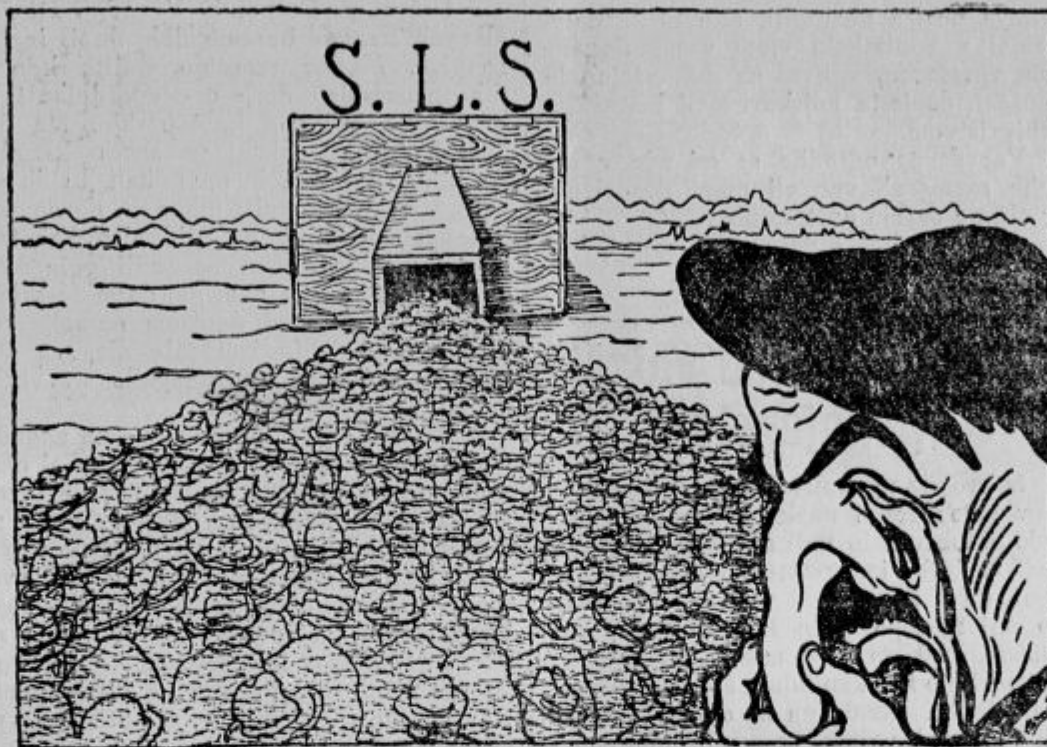
— Kaj je bil Francelj v svoji mladosti, ne vem. Iz raznih okolnosti pa se da sklepati, da je bil kmetski ali bajtarski sin in da je bil z enaindvajsetim letom potrjen k vojakom ter da je služil nazadnje pri droselnih žandarjih na Dunaju. Bil je lepo raven, visok človek, gotovo precej nad stoosemdeset centimetrov telesne velikosti in najbrže v mladosti lep fant. Takrat, ko sem ga jaz spoznal, je bil že jako od strasti razdejan ter so ga imeli za občinskega reveža in tepca. Zakaj ni vzdržal pri dvornih žandarjih, ni vedel prav za prav nihče, govorili pa so, da je bila kriva temu nesrečna ljubezen. To je prav lahko mogoče, kajti znano je, da ljubezen pokoplje večinoma tiste

PRED 8. FEBRUARJEM.

Srčne želje in sanje dr. Žerjava.

DNE 8. FEBRUARJA.

8. februarja bo ostal Žerjavovcem samo še dolg nos.

Slovincem ob italijanski meji.

Slišimo, da demokratje ob italijanski meji širijo med ljudstvo najrazličnejše izmišljotine. Ker ni nič pomagala laž o pogodbi v Opatiji, so si sedaj izmislili, da bodo Italijani udarili čez mejo, če ne bodo ljudje volili v Žerjavovo skrinjico. Ker ljudstvo ve, da sta si Žerjav in Mussolini na roko, mislijo, da bodo tako ljudstvo uplašili, da bi res šlo volit za Žerjava. Toda naši Notranjci in Gorenjci se ne bodo uklonili nikdar in pod nobenim pogojem. Nobena laž in nobeno nasilje jih ne bo nikdar zmotilo.

Predstavniki.

Ne zaupajte liberalnim predsednikom! Pazite, da bo vsak dobil samo ENO kroglico. Glejte, da bodo skrinjice vedno odmašene. Postavite ZANESLJIVO in močno STRAŽO pred volivni lokal za obe noči od sobote na nedeljo in od nedelje na ponedeljek. Spremljajte, če se Vam zdi količkaj potrebno predsednika volivne komisije v Ljubljano, dokler ne izroči volivnih aktov glavnemu volivnemu odboru. V SOBOTO dne 7. II. ob 3 popoldne se vaša naloga prične in v PONEDELJEK dne 9. II. dopoldne neha.

Odkod dobivajo Žerjavovci denar?

Na tozadevna odkritja mariborske »Straže«, ki smo jih ponatisnili v naši številki 27. z dne 4. februarja, je »Jutro« dvakrat jako pikro reagiralo. Gospoda okoli »Jutra« se skuša predvsem otresti zveze s to afero in trdi, da sta vanjo zapletena, če se sploh more govoriti o kaki aferi, samo Anton Kristan in Dragotin Hribar kot funkcionarja »Slovenske banke«, »Slovenska banka da pri tem sploh ne pride v poštev. »Jutro« se tudi sklicuje na izjavo, ki jo je v njem podal pred par dnevi g. Lumir, da je to, kar je pisala »Straža« o kupčiji med njim in g. Dragotinom Hribarjem, bilo izmišljeno in zlagano. Glede te Lumirjeve izjave nam poročajo iz Maribora:

Na izjave Žerjavovcev s falzificiranimi podpisi je že javnost vajena. V zadnji »Straži« smo razgrnili pred javnostjo eno najbolj umazanih poglavij o nepoštenosti Žerjavove klike, namreč odkod zajema ta družba denar. Oh, to razkritje je policajdemokrate ugriznilo. V Mariboru so se Žerjavovci takoj zbrali, posvetovali, sestavili izjavo, ki pravi, da zadeva, katero sta si privoščila Tone Kristan in Praprotnik v večmilijonsko škodo g. Lumirja, nima prav nobenega stika z dr. Žerjavom in njegovo stranko. Pod to izjavo sta »Tabor« in »Jutro« enostavno natisnila ime: Anton Lumir. Lumir te izjave ni podpisal, dasi ga je v to nagovarjal tajnik JDS Spindler. G. Spindlerja in vse mariborske vodilne Žerjavovce pozivamo, naj nam pokažejo Lumirov podpis. Policajdemokratje so si kot zvesti sinovi svojega očeta Žerjava — mojstra, kar se tiče falzifikatov iz Lumir-Praprotnik-Tone Kristan afere za prvi trenutek poskusili potegniti na ta način, da so pod že omenjeno izjavo samolastno podpisali Lumirja. Celo zadevo z Lumirjevimi podpisom že ima v rokah odvetnik in bodo »Tabor« in »Jutro« in Spindler odgovarjali radi tega pred sodiščem. — Izjava g. Lumirja pa se glasi: »Izjava. Jaz podpisani Anton Lumier potrjujem s svojim lastnoročnim podpisom, da nisem dal nobenemu človeku, niti časopisu, kake izjave o moji zadevi, še manj sem pa dal komu izjavo, da to ni res, kar se mi je zgodilo. Stoji pa vsakemu prosto, da se vsak na sodnji sam prepriča o krivici, katero se mi je zgodila od strani gotovih gospodov. Maribor, dne 3. februarja 1925. — Anton Lumier l. r.

Novi režim na plakatih.

Prvi letak: Zloraba dr. Krekovega imena in spomina. Narodni blok razmetava plakate, ki so tiskani v Narodni tiskarni v Ljubljani. Letak nosi sliko dr. Janeza Ev. Kreka in to-le besedilo: »Morda se bodo razvile kake avtonomistične stranke, ki bodo težile za spremembo ustave v smeri federacije. Te stranke so plevel, ki je moral priti, da bo politično zblíževanje čim dalje bolj napredovalo in da bodo razdirajoče sile izginile. Sledimo besedam velikega voditelja Slovenske ljudske stranke. S to nesramnostjo in s tako debelo lažjo pač Žerjavovci ne bodo premotili nikogar.

Drugi letak: Izdali so ga zopet Žerjavovci. Naslikali so okrvavljeno roko in mlako krvi in to sliko obdali s sledečim besedilom: Preč s krvavimi vitezi z Zaloške ceste. Dr. Korošec in njegovi pomagači ne smejo dobiti ne enega delavskega glasu. Zalosten dogodek na Zaloški cesti si upajo izrabljati tisti ljudje, ki so takrat vpili, da dr. Erejc in Korošec ne znata pokazati dovolj močne roke, denuncirali deželno vladu ljubljansko v Belgradu, ker ni bila napram ubogim delavcem takšna, kakor so si jo želeli Žerjavovci. Vse napredno časopisje je takrat vpilo, da je treba štrajkujoče pobiti. To vedo tudi delavci, zato bodo s studom zavrnili Žerjavove letake.

Tretji letak: poziva železničarje, naj volijo Narodni blok, da jim bo ohranjen direktor dr. Borko. Dr. Borko je zadnje dni pred volitvami pokazal, koliko so vredne njegove lepe besede in njegove obljube železničarjem. Prestavljeni, preganjani in zapostavljeni železničarji so najlepši dokaz pravega prijatelja in zagovornika železničarjev. Zato bo vsak železničar s posmehom vrgel letak od sebe in volil, kot mu narekuje stanovski in narodni ponos za Slovensko ljudsko stranko in oddal svoj glas v prvo skrinjico dr. Antonu Korošču.

PRISPEVAJTE ZA LJUDSKI SKLAD

nad temi velikanskimi kronskimi vsotami. On pač misli, da je naš kmet nezaveden. Mi odstavljeni odborniki okrajnega zastopa pa razkrinkamo to hinavsko agitacijo takole: 100 K je 1 predvojni goldinar, 1000 kroat je 10 predvojni goldinarjev, 10.000 kroat je 100 predvoj. goldinarjev, 100.000 kroat je 1000 predvojni goldinarjev, ker 1 dinar danes velja 8 predvojni vinarjev; torej velja 1 K dva vinarja ali 1 krajcar, 10 K velja 10 krajcarjev, 100 K velja 100 krajcarjev ali 1 goldinar. In ko bi kunštni dr. Gorišek pregledal predvojne račune okrajnega zastopa in jih valutarno primerjal s povojnimi računi, bi našel, da se okrajne doklade in nagrade v primeru z ogromnim povojnim delom niso valutarno prav nič zvišale, marveč znižale! Toliko v pojasnilo. Mi odstavljeni.

Protest.

Ker se odstavljeni odborniki smatrajo še vedno za zastopnike lenarškega okraja, zato z ogorčenjem protestiramo v imenu celega okraja proti nadaljnjemu jamstvu za varnost hranilnih vlog pri lenarški okrajni hranilnici in priporočamo svojim volivcem Posojilnico pri Sv. Lenartu, ki je v naših rokah. V znak protesta bomo 8. februarja vrgli svoje kroglice vsi v 1. skrinjico! Vsi odstavljeni.

Odprto pismo, ne sedanjemu, temveč prihodnjemu velikemu županu v Mariboru! Gospod veliki župan! Prvo Vaše delo bodi, da po še veljavnem štajerskem deželnem zakonu takoj razpišete nove volitve za vse okrajne zastope za bivšem štajerskem. S tem si boste pridobili spoštovanje pri ogromni večini prebivalstva, ki je vajeno zakonitih razmer v okrajnih zastopih in posebno pri okrajnih hranilnicah; posebno pa Vas zagotavljajo svojega globokega spoštovanja odstavljeni zakoniti predstavniki lenarškega okrajnega zastopa. Sledijo podpisi.

POJASNILO ZDRAVNIKA DR. KRAMBERGERJA.

Piscu lenarškega letaka narodnega bloka mi očita, da sem predložil v letu 1924 okrajnemu zastopu večje račune, kakor do leta 1923. V njegovo pomirjenje pribijem javno: Za zdravljenje siromakov sem računal vedno po najnižjem tarifu, kakor je obvezen za zdravnike po stanovskem redu, ki ga je določila zdravniška zbornica v Ljubljani, na podlagi odloka ministrstva narod. zdravja z dne 5. maja 1923, br. 15.711. — Z mirno vestjo trdim, da sem predložil okrajnemu zastopu običajno račune z zneski pod omenjenim tarifom, kar lahko ugotovi vsak čas strokovnjak.

Piscu letaka pa želim v svoji človekoljubnosti, da ne bi bil nikoli primoran okusiti »sladkosti« nujne potrebe mnogokratnih zdravniških obiskov in injekcij, za katere zavida občinsko revno. Prepričan sem, da bi se ta sirota zasmilila tudi njemu lajku, če bi jo bil videl v groznih mukah, v katerih je s solzami dnevnega prošila vsaj ene pomirjevalne injekcije in ji ne bi bil te odrekel, četudi bi bila s tem obtežena blagajna okrajnega zastopa vsakokrat za približno 30 Din. Sicer pa lajik nikakor ni upravičen presojsati in določevati načina zdravljenja in visokosti tarifa.

V svoji preveliki človekoljubnosti želim piscu, naj le še dolga leta mirno srka rujno kapljico v prijateljski družbi, ali se zarije v mehke blazine, medtem ko hitimo zdravniki bolnikom na pomoč ob vsakem času in vremenu, podnevu in ponoči, ne vprašaje se, da li so bogati ali revni in tega ali onega svetovnega naziranja! — Sv. Lenart v Slov. gor., 31. jan. 1925.

Dr. Kramberger.

Zaupnikom okraja Sv. Lenart. Zmaga naše stranke bo tokrat veličastna. Po vseh krajih tekmujejo fantje in mošje v volivni agitaciji. V ponedeljek, 9. febr., bomo glas o naši zmagi sporočili v Št. Lenart. Okoli 9. ure predpoldne se bo volivni izid javil pred Arnuševo gostilno. Bom poskrbel, da boste zvesti in poštenu volivci dobro poučeni o izidu volitev. Pošljite iz vsake fare glasnike v Sv. Lenart. Tik pred 8. februarjem Vam kličem, dragi prijatelji: Na laži dr. Goriškega in njegovega nesramnega letaka odgovorite s tem, da vsi do zadnjega greste volit našo prvo skrinjico! Bog Vas živi! Zivijo zmaga poštenosti! Pozdravlja Vas Vaš Franjo Žebot.

Dne 8. februarja

oddajmo VSE glasove predstavitelju Slovenije

DR. KOROŠČU

Na Kranjskem in Štajerskem je njegova skrinjica

1. — prva — 1.

v Ljubljani

4. — četrta — 4.

Kdo so protidržavni elementi?

Snoči so se zbrali v Ljubljani v Unionu »državotvorni elementi«, kar jih sploh premore Kranjska. Videli smo: malo jih je. In če smo pregledali njihove vrste, smo videli tudi, da so bili tam zbrani ljudje praznih besed in vitezi gorjač. Žalostna podoba umirajoče stranke, ki je zanesla k nam v Slovenijo korupcije in balkanizem, dokazovanje z gorjačami mesto z argumenti, sovraštvo proti lastnemu narodu mesto ljubezni. Vsi so bili edini v tem, da so »državotvorni« elementi, kakor jim pridiguje dan za dnem njihovo do mozga pokvarjeno časopisje. To časopisje se je zadnje dni poslužilo najsrantomnejših laži, da bi ujelo kakšnega kalina na svoje limanice. Zajahali so klerikalnega zmaja, češ to bo že ujelo koga. Dr. Žerjav je postal po teh poročilih čez noč najhujši klerikalec, in njegovo časopisje udruga in laže čez našega presvitlega škofa ter očita njemu in duhovščini, da je protidržaven element. Kakor v pokojni Avstriji! V »Unionu« je prodajal svojo državotvornost dr. Pivko, junak žalostnega spomina iz Carzana, ki je s svojo državotvornostjo pomagal Italijanom zasesti naše slovenske kraje v Primorju. Poglejmo to »državotvornost« nekoliko od bliže. Pivko je izdajal Italijanom postojanke naših slovenskih mož na slovenski zemlji. Tuju služiti, to je ideal demokratičnih frazerjev. Če ne služijo komu drugemu, niso srečni! To je vsa njihova državotvornost. Kako vzvišen nad vsemi temi ljudmi je ljubljanski škof dr. Jeglič. Kakšen protidržaven element« da je, evo dokaza, ki je na las podoben klevetam v »Jutru«! Dobe-seden prevod tega dokaza se glasi:

C. kr. dež. predsedstvo za Kranjsko.
Št. 5347/Präs.

V Ljubljani, dne 21. sept. 1918.

Jugoslovanska propaganda.
»Zaupno!«

Njegovi ekscelenci gospodu c. kr. notranjemu ministru
na Dunaju.

Vaša ekscelenca!

Čast mi je, da podam Vaši ekscelenci v smislu razpisov z dne 8. julija 1918, št. 15.396/M. J. in z dne 13. septembra 1918, št. 20.613/M. J. sledeče poročilo:

V zadnjem času se pogosto vrše notranja posvetovanja političnih voditeljev in seje novoustanovljenega slovenskega narodnega sveta, katerih sklepi ostajajo, izvzemši uradni enunciaciji, strogo tajni. Na teh sejah in posvetovanjih se po vsej priliki vsekakor natančno pečajo s podrobnostmi o organizaciji bodoče jugoslovanske države; to kažejo tudi članki o takih vprašanjih (valuti, dolgovi itd.), ki jih od ustanovitve slovenskega narodnega sveta pišejo v dnevnem časopisju vodilne osebnosti.

Kakor je Vaši ekscelenci znano, je spiritus rector v vprašanju ustanovitve jugoslovanske države slej ko prej državni poslanec dr. Korošec. Dokler bo le-tému mogoče, da neovirano prihaja v osebni stik s tukajšnjimi merodajnimi krogi, se pač ne

bo posrečilo, da se gibanju in agitaciji zastavi pot.

Druga osebnost, pod katere pokroviteljstvom se na Kranjskem za jugoslovansko vprašanje živahno agitira, je, kakor je Vaši ekscelenci istotako znano, knezoškof dr. Jeglič. O njegovem pogubnem vplivu in sredstvih, ki bi bila primerna, da se nevarno početje vsaj nekoliko omeji, sem poročal zadnjič Njegovi ekscelenci gospodu c. kr. ministrskemu predsedniku dne 15. septembra 1918, št. 10/res.

Kakor znano, ima na Kranjskem duhovščina na kmetsko prebivalstvo največji vpliv. Duhovščina je tu vzgojiteljica ljudstva in tisti činitelj, ki ljudstvo v vsakem oziru vodi. Ker je pa pretežna večina duhovščine, mlajši duhovniki brez izjeme, starejših velik del, na strani knezoškofa, je čisto naravno in umljivo, da se je od tedaj, ko je knezoškof zavzel svoje znano stališče nasproti jugoslovanskemu vprašanju, ideja o ustanovitvi samostojne jugoslovanske države tudi v širokih masah trdno vkořeninila in se od dneva do dneva poglabuje...

Ako bi se ob danih razmerah posrečilo, da se oba prej imenovana gonilna faktorja — Jeglič in Korošec — iz njune aktivne politike izločita, bi se s tem prav znatno ovrla nadaljna agitacija; prevdarnim elementom, ki jih sedaj majorizirajo in so obsojeni v pasivnost, bi se s tem dala možnost, da na ljudske mase primerno vplivajo.

Pri tem moram še posebej naglasiti, da se dr. Korošec v zadnjem času drži taklike, da se iz čisto vsakdanjih razlogov pojavi sedaj tukaj, sedaj tam po deželi, kakor n. pr. da obišče kakega prijatelja in podobno in prihaja tako v stik z najvplivnejšimi somišljeniki.

Tekom zadnjega meseca je na ta način obiskal Zeleznike, Škofjoklo, Ljubljano in Vrhniko, ne da bi bila uradna mesta preje zvedela za njegove potne načrte; pri tem so ga na deželi ljudstvo, duhovščina in občinski funkcionarji slovesno in navdušeno sprejeli.

Kar se tiče mojega predloga za izgon dr. Korošca s Kranjskega, ga je Vaša ekscelenca z razpisom dne 26. junija 1918, št. 13.181/M. J. zavrnila.

Ako bi bilo mogoče, da se pritegne dr. Korošec vojaški dušnopastirski službi in na ta način podredi vojaški jurisdikciji, bi se s tem njegovemu državni škodljivemu vplivu napravil konec.

V mojem že omenjenem poročilu na gospoda ministrskega predsednika z dne 15. septembra 1918, št. 10/res. sem si dovolil tudi predlagati, ne da bi hotel posegati v druge odredbe, da naj vlada striktno izjavi, da smatra jugoslovansko gibanje kot nevarno za enotnost države in da se dalje tudi knezoškof z vso ostrojtjo prime in se mu resno predoči, da bi morala vlada brez vsakega obzira nastopiti, ako bi še dalje vsakega v vodenjski vlogi v jugoslovanskem vprašanju, vplival na duhovščino in dopuščal, da le-ta hujskari med kmetskim prebivalstvom.

Vse druge odredbe se mi zde v sedanjih razmerah več ali manj iluzorične, ker zlu ne sežejo do korenin...

Za c. kr. deželnega predsednika:
Laschan sr.

Kako bomo volili vojaški vpokojenci?

Iz krogov upokojenih slovenskih častnikov smo prejeli naslednje vrstice: Prišel je 8. februar in tudi mi vojaški vpokojenci, častniki in podčastniki, smo povabljeni, da s kroglicami v rokah izjavimo, kdo naj zastopa naše koristi v narodni skupščini. Izbera med možmi, ki se nam predstavljajo kot kandidati, specijelno nam ne bo težka. Menda ga ni stanu v Slove-niji, ki bi bolje vedel in enodušneje sodil, kdo je njegovim interesom najbolj škodoval, ne samo v gmetnem oziru, ampak še bolj na njegovi časti, nego mi. Mi vemo, kdo je dr. Žerjav, ki je leta 1919. slovenske častnike kar pavšalno označil v Belgradu kot nezanesljive in s tem povzročil tisto gorje, ki je prišlo na posameznike izmed nas. Nekateri sploh nismo bili sprejeti v armado in so nas predčasno z bornimi pokojninami odpravili, drugim, ki so mogli prestopiti v armado naše kraljevine, pa mečejo vsemogoča polena pod noge, tako da od vseh slovenskih častnikov, ki so služili nekdanji v avstroogrski armadi, razun enega samega, še nobeden ni dobil samostojne polkovne komande ali pa komande vojnega okrožja. Služijo pa že po 20 in tudi 25 let. Dasi imamo celo vrsto v službi osivelih štabnih častnikov, še nobeden ni bil povišan za generala. Edinega Slovenca, ki je bil prevzet kot general, osvoboditelja Maribora, generala Majstra, so hitro upokojili, da bi še ta edini Slovenec ne kazil generalskega zbora.

In kaj so naredili z orožniškimi podčastniki? Deželna vlada je imenovala ne-

katere za poročnike. Belgrajsko vojno ministrstvo je zahtevalo, da ti možje, ki so služili že po 25 in več let in bili zaposleni kot okrajni stražmojstri, položijo izpite za podporočnike. Možje so to storili. Ko so mislili, da so vse pogoje izpolnili za boljšo karijero v naši kraljevini so jih pa upokojili.

Kakor nekdanj v Avstriji tako je tudi sedaj menda pripadnost k slovenskemu narodu ovira za napredovanje in za do-sego boljših in odgovornejših mest v armadi. Žalostno je, da moramo Slovenci kaj takega doživljati v državi, ki jo imenujemo svojo. Še bolj žalostno pa je dej-

Volivno gibanje.

Volivci! Bodite skrajno previdni! Liberalnih laži o papežu in škofih, o duhovnikih in naših kandidatih bo deževalo po deželi. Varanje z letaki se je že začelo. Danes so izdali krvavo roko, da bi ostrašili delavce, podpis tiskarne pa so zamazali, da se ne bi vedelo, kdo je za tem umazan-plakatom.

Nihče doma! Begali bodo volivce zlasti s tem, naj ostanejo doma. Podpisovali bodo naše ljudi, delali se pobožne in svote, kazali skrb za slovensko ljudstvo, samo da bi volivci ostali doma in da bi Žerjav dobil količnik. Kdor ostane doma, pravtako greši proti svojemu narodu, kakor tisti, ki bi se dal zapeljati in šel z orjanskim dr. Žerjavom.

Somišljeniki! Opozorite vse naše volivce, naj pazijo na naše volivne skrinjice, kakor na svoje lastno oko. Žerjavovi bodo poskušali zamašiti vratove, ozloma luknjice v skrinjici, da bi potem drugi nesel kroglice iz prve skrinjice v drugo. Zna se zgoditi, da bodo peskušali kje pri-separiti celo kroglice. Najeti falotje morajo celo napasti volivne lokale, da bi uničili našo skrinjico. Bodite torej do skrajnosti pazljivi in možje na svojem mestu.

Žerjav in Prepeluh si segata v roke. Poudarjali smo že, da »Republikanec« Prepeluhovi ni bil ustavljen, ko je bil ustavljen »Demoljub«. Nihče ni namreč boljši zaveznik Žerjavovi proti slovenskemu narodu kakor g. Prepeluh, ki še sedaj noče uvideti, da ruši enotni nastop vsega našega naroda proti demokratičnim nasilstvom. Demokratiški listi sedaj poudarjajo, da je že popolnoma gotovo, da bo Prepeluhovi skrinjico prizanešeno od strani vlade. To je lahko razumljivo, ker hoče Žerjav oškodovati samo stranko slovenskega ljudstva SLS.

Naivni g. Prepeluh. V zadnji številki »Republikanca« beremo dolg dopis iz Borovnice. Mi ne moremo slutiti, kdo je tako neumiljen, da je g. predsednika tako kruto potegnil. Na Laščah, kjer sta dve hiši, je bilo naenkrat na shodu kar 100 ljudi. V Novi vasi in na Lokah, ki jih seveda v vsej Borovnici nihče ne pozna, ker teh vasi sploh ni, pa pridobiva kar trumoma pristaše. Nam se smili potegnjeni g. Prepeluh, zdi se nam pa, da je že sam v svojem listu s tem dopisom najbolje povedal, kako bodo izgledale njegove številke in kako ga bo potegnilo slovensko ljudstvo.

Prepeluh, ali: »Kdor mene ne napada, tega tudi jaz ne.« — Bukovljani so si omislili vaškega čednika, da jim je pasel ovce. Pa je prišel volk. Črednika je malo po strani pogledal, ovce je pa začel po volje klati. Kaj še! Mirno gleda, kako volk ovce mesari. Bukovljanom seve to ni bilo všeč. Črednik jih pa zavrne: »Kdor mene ne preganja, tega tudi jaz ne!« — »Dobro,« so mu rekli vaščani, »pa ne boš več naš čednik. Idi z Bogom!« — Čednik se je pa zval Prepeluh. — Hrastničani pa so si najeli poljskega čuvaja. Po polje bolj varno pred tatovi in roparji, so rekli. In res, prišli so tatovi in roparji, kradli so kot srake, ropali kot kragulji. Vidno so pridelki zginjali s hrastniškega polja; samo par čuvajev njivic niso nikdar obiskali. Čuvaj je oči zatislil, tatov in roparjev nikdar ni videl. »Kako varuješ, kako braniš naše polje?« ga karajo vaščani. — Kdor mene in moje v miru pusti, tega pustim v miru tudi jaz,« jim modro odvrne čuvaj. — A tako, od danes ti nisi nič več naš čuvaj,« so ga zapodili Hrastničani. — Čuvaju pa je bilo ime Prepeluh. — Sloveniji se je predstavil mož z republikansko zastavo kot nov rešitelj. — Rešitelja ji je bilo res treba. Hude so bile razmere v deželi in napadlo jo je brez števila nadlog. Slovenija je pa imela že od preje junaškega in izkušnega branitelja. Kaj pa novi rešitelj z republikansko zastavo? Kako brani Slovenijo? Takole: Sovražnike pusti pri miru, da po mili volji delajo, z vsotilo se pa zapraši v dosedanjega spretnega branitelja. »A, tako me rešuješ?« ga kara Slovenija. — Mož z republikansko zastavo pa

stvo, da imamo Slovenci v svoji sredi ljudi, ki so si nadeli nalogo, da blatijo slovensko ime, kjerkoli se jim malo spleča za njihovo stranko ali za svojo osebno korist.

Voditelj te klike je znan nam vsem. Vsakdo izmed nas vojaških upokojencev bo pljunil 8. februarja v svojo lastno skledo, ako bo volil »Narodni blok«.

V nedeljo vrzimo vsi kroglice v skrinjico dr. Antona Korošca, ki je vsekdar stal na braniku časti slovenskega imena in koristi slovenskega naroda in bo znal tudi vsekdar braniti čast slovenskega vojaka, s tem pa tudi njegove koristi.

ji »modro« odvrne: »Kdor mene ne napada, tega tudi jaz ne!« — Slovenija ga srđito zavrne: »Hinavec! Če nastopaš kot moj rešitelj, brani mene in napadam moje sovražnike, pusti pa moje pravice v miru! Če pa bojuješ osebni boj, vrzi s sebe krinko rešitelja Slovenije! Tvoje varstvo torej odklanjam!« — Mož z republikansko zastavo pa je nosil ime Prepeluh.

Kako se »Jutro« laže. K »jutrovske-mu« shodu v Stični in poročilo o tem shodu v »Jutru« št. 29 z dne 4. februarja podajam javnosti sledeče opombe v varstvo resnice: »Jutro« poroča, da sem na shodu Žerjavovega kandidata g. dr. Bohinca v Stični nastopil kot govornik ter »izrazil svojo nezadovoljnost z dosedanjo politiko dr. Korošca. G. Erjavec je rekel, da se ne čudi, ako marsikateri volivec SLS ne bo več mogel voliti dr. Korošca in njegovih tovarišev.« To »Jutrovo« poročilo je od prve do zadnje črke izmišljeno. Na razpolago mi je za priče čez sto volivcev, katerih je bila ogromna večina SLS. Vsi ti so mojim izvajanjem burno ploskali, medtem ko govoru g. dr. Bohinca ni nihče ploskal. Izvajal pa sem med drugim v resnici tako-le: »Občudujem mojstrsko taktiko dr. Korošca, ki je zabil klin med radikale in demokrate; združil je Davidovičevu, Spahovo in Radičevu stranko v močno zvezo, ki je potem tvorila večino v zbornici. Tako se je dr. Korošcu posrečilo iz malega števila (21 slovenskih) poslancev napraviti ogromno večino v zbornici za avtonomijo Slovenije. Končno sem pozval vse navzoče volivce, naj volijo 8. februarja prvo skrinjico. Nato sem posebej še apeliral na poštene demokrate, da če že ne morejo voliti SLS naj nikar ne volijo dr. Žerjava, ampak naj v tem slučaju rajši volijo 7. skrinjico. Iz tega »Jutrovega« poročila pa sem ponovno razvidel, kar mi je bilo že prej tudi znano, koliko so vredna poročila tega »najbolj informiranega slovenskega dnevnika«. »Jutru« sem poslal radi tega popravek. — V Dragi, dne 4. febr. 1925. Jožef Erjavec, točasni župan in okrajni cestni načelnik.

Po sto in več letih. V še nepozabljeni »Schulverfassung« je bilo več §§, ki so določali učiteljevo delo izven šole, kakor pa §§, tičečih delo učitelja v šoli. Ti časi so se zopet vrnil; kajti g. dr. Pestotnik ne ocenjuje učiteljevega dela v šoli, ampak izven šole. Znan moraš biti v prvi vrsti kot sokol, orjunaš, demokrat, agitator, UJU jevec itd. itd. Kako izvršuješ poklicno šolsko delo, to ne pride pri tej usiljeni šolski gospodi v poštev.

Ni jim »ataloz«. Kakor znano, je razpustil veliki župan poleg mnogih drugih tudi občinski odbor v Smihel-Stopičah. Namen je bil jasen: dobiti so hoteli za volivne komisije ljudi Žerjavove sorte (ta občina ima 5 volišč), da bi jim le-ti pomagali loviti kroglice. Toda glej ga zlomka, sodišče je zopet imenovalo vse one zastopnike v vol. komisiji, ki jih je imenoval sedaj razpuščeni obč. odbor. Tako so ga Žerjavovi, kakor ponavadi, zopet na celi črti polomili. Mar misli Žerjav in njegov oproda, da bodo naša sodišča, ki so hvala Bogu nepristranska, padla na kolena pred njima? O ne, pa še dolgo ne! Režimovci so pa dobili s tem novo breco, ki si jo lahko po 8. februarju vtaknejo za orjunsko kapo.

Zakaj čakajo z upokojitvami? Iz iste-ga vzroka. Kdo bi nas pa volil, si mislijo, če bi prišli sedaj pred javnost z imeni upokojencev! Upokojenci sami bi nam obrnili hrbet 8. febr. in tudi njihovi sinovi ter drugi sorodniki. Previdnost je mati modrosti, si mislijo in ti tišče zato proskribcijsko listo upokojencev v zaklenjenih miznicah.

Kaj pa to pomeni? »V zadevah službenih mest ne sprejemam strank.« Tako je napisano na vratih g. dvornega svetnika Gangla. Mogoče je dvojno: 1. da njemu ne pustijo več sodločevati, 2. da je prešlo oddajanje služb v pisarno Učiteljske tiskarne ali pa v pisarno samostojne demokratiške stranke v Narodnem domu. Na vsak način pa naj se kompetenti, ki so bili vložili prošnje za razpisana mesta, informirajo še pred 8. febr. 1925, da bodo vedeli, komu naj oddajo glasove. Če bi bile službe oddane pravično, tedaj bi bila imenovanja objavljena in bi jih ne prikrivali. Tistim, ki bodo šli po informiranje, sve-

Za pristaše SLS je volivna dolžnost!

Niti en pristaš SLS v nedeljo, 8. februarja, ne sme ostati doma. Naša skrinjica je po deželi PRVA, v Ljubljani pa ČETRTA! Nasprotniki bodo lagali in begali volivce bolj kakor kdajkoli dosedaj. Ne verujte jim nič! Ne verujte ne njihovim letakom in tiskovinam, ne njihovemu hujskanju!

Dr. Žerjav pričakuje samo od tega vsaj reven sameat mandat, če bi naše odvrnili od volitev, ali bi se pa naši dali zbegati. Zato je pri svojih zadnjih potovanjih nagovarjal župane — en tak slučaj nam je po pričah dokazan — naj vplivajo na naše volivce, da ne bi šli volit.

Čujte, neizvoljeni minister, pa skuša odvrniti volivce od njihove glavne državljanske pravice.

Zato pa bodi pri teh volitvah udeležba tako velika, kakor še nikoli dosedaj. Od naše nediscipliniranosti ne smejo za nobeno ceno pridobiti nasprotniki.

Zato kot disciplinirana armada vsi do zadnjega volivca na volišče. Čim večja udeležba, tem hujši bo poraz nasprotnikov.

Trbovlje.

Nasproti ljubljanskega gledališča se dviga ponosna in mogočna stavba. Stavbo nosijo mogočni stebri. Široko, masivno zidovje prodirajo velika okna iz kristalnega stekla, v zidovje pa so vdeleni mični in vabljivi balkoni. Še ponosnejša pa je stavba v svoji notranjosti. Visoke, zračne sobe se vrste druga za drugo, povsod samo solnce in zrak in razkošna oprema. Vse, kar zmora bogastvo, je znesla umetniška roka v stavbo, ki nosi napis »Trboveljska premogokopna družba«. Sezidana pa je ta ponosna, mogočna in bahata palača iz krvavih znojnih srag in žuljev bednih trboveljskih rudarjev.

V Trbovljah pa se tlačijo množice očrnelih rudarjev v tesnih, nezdravih sobah brez solnca in zraka. Po ulicah vidiš upala, blede lica mož in žen, vidiš globoko vderte oči in izsušena lica bosih otrok. To so ljudje, ki bogastvo ustvarjajo, v sijajni ljubljanski palači ga pa uživajo — drugi. To sta dva sveta, ki morata trčiti skupaj.

Usodna nedelja.

Krasno nedeljsko popoldne je zvbilo na tisoče počitka in razvedrila željnih Ljubljančanov v božjo naravo. Od Posavja pa tja do visokih alpskih vrhov se je vtila ljubljanska povodenj, iščeč miru, počitka in zadovoljstva. Osveženi od krepkega zraka so se vračali izletniki proti večeru domov, na zunaj prepoteni in zaprašeni, v srcu pa veseli in pozivljeni.

Ko so pa prestopali kolodverske prage, so se zgrozili. Slo je kar od ust do ust: V Trbovljah so streljali — Ubitih je dvajset, ne, samo deset — Ranjence vozijo v bolnišnico — Trideset ljudi so zaprli — Vojaštvo se je peljalo v Trbovlje in Zagorje! — Tako je slo od ust do ust in ena vest je bila strašnejša od druge. Ljudje pa so s strahom hiteli domov, potem pa v gostilne in kavarne, da bi zvedeli kaj več. A prav kmalu so odhajali domov in trdno zapirali za seboj večna vrata in zapirali okna, kakor da bi se bali neke težke more, ki jih je že tlačila, še preden so legli spat.

Kako je bilo?

Naslednjega dne so zvedeli žalostno resnico. V Trbovlje se je bila odpeljala »Orjuna« razvijati svoj prapor. V dolgi vrsti so korakali orjunaši. Od kolodvora do mesta med gostim špalirjem trboveljskih rudarjev. Videli so se tudi svetli bajoneti orožnikov. Ko pa je prišel sprevod do usodne soteske, se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi. Trčila sta skupaj dva sveta in krvave žrtve so se valjale v prahu. Padli so trije, štirje, pet... Ljudje so odnašali umirajoče v svoje borne domove. Ne bomo odgovarjali na vprašanje, kdo je kriv. Krivcev sodišče do danes še ni izsledilo, pozna pa jih predobro zdrava ljudska zavest, ki je najboljši preiskovalni sodnik.

Kot žrtev »nacionalnega« pohoda je padel ubogi rudar Fakin. Kdo ga je — na to vprašanje še ni odgovora. Duša umrlega Fakina pa je splavala proti nebu zavita v gost dim, ki se je valil iz zažganega »Delavskega doma« med pokanjem ročnih granat, divjim tulenjem hripavih grl in prasketajočim pokanjem revolverjev in pistol.

Nekaj divjega je bila prva nedelja junija meseca lanskega leta v Trbovljah, nekaj divjega, strašnega, nečloveškega. Ljudje pa so z grozo in strahom v srcu čakali, kaj bo.

Posledice nesrečne nedelje.

Mokra prst nad grobovi žrtev se še ni bila posušila, ko so se začele kazati težke posledice trboveljskih dogodkov tudi v Ljubljani.

V Florijanski ulici je bil tepen z bikovko svoboden ljubljanski meščan. Na mirne delavce, ki so na senčnatem gostilniškem vrtu balinali ali kegljali, so streljali. Ali so streljali delavci naše sami, ali pa so streljali drugi nanje, tega še niso ugotovili. Najbrž so streljali sami nase. V bolnišnici pa so pripeljali človeka z zmečkanimi prsti. Zdravniki so ugotovili, da ima mož res zmečkane prste, ugotovili so pa tudi, da je nemogoče, da bi si jih bil zmečkal sam. Po glavah mirnih ljubljanskih meščanov pa so padali udarci debelih palic, kjerkoli so se pokazali na takem mestu, kjer gotovim ljudem to ni bilo prav.

Prvi in edini odpor proti nasilju.

Kdo ve, kaj bi bilo v tistih vročih poletnih dneh še prišlo nad nas, če se ne bi bila oglasila mogočna in velika Slovenska ljudska stranka in dvignila svoj najglasnejši protest proti brezzakonu in terorizmu, ki je grozil popolnoma zadušiti vsako politično svobodo slovenskega ljudstva!

Mi smo bili edini, ki smo dvignili svoj glas za red, mir in pravico in ki smo z vso odločnostjo in z vsem svojim političnim vplivom dosegli, da se je polegel vihar nezakonitosti, ki je grozil uničiti celo Slovenijo.

Kdo se je takrat zmenil za uboge trboveljske ranjence, ki so se zvijali v težkih bolečinah v ljubljanski bolnišnici osameli in zapušteni? Kdo jim je privoščil prijazen in tolažilno besedo? Kdo se je zanje zavzel, kolikor je bilo to možno po zakonu?

Samo tisti, ki verujejo v krščansko ljubezen in katerim veleva vera, da ljubimo tudi svoje sovražnike in edina moralna opora za nesrečno delavstvo je bilo tedaj časopisje Slovenske ljudske stranke!

Tista slovenska gospoda pa, ki se imenuje »napredno«, in ki bi morala biti človekoljubna do skrajnosti, je v tistih težkih dneh sramotno zatajila svoje slovenstvo, svojo npravnost in svoje človekoljubje in je na večno sramoto slovenskega imena odobrvala krvoprelitje in preganjanje ljudi, ki niso nikdar nikomur nič zalega storili.

Ali nista tudi to dva sveta? Na eni strani kultura in civilizacija, človekoljubje in pravičnost in usmiljenje, na drugi pa cinčno zasmehovanje žrtev in ploskanje barbarstvu v imenu nekega napredka, ki ga je »napredna« in liberalna stranka tako sramotno zatajila v dne, ko so Slovenci napredek in pravico najbolj potrebovali!

Delavci, rudarji! Ali Vam more biti v takih razmerah odločitev 8. februarja težka?

Pošteni Slovenci!

Pred volitvami so sklenili nasprotniki razširiti še druge laži najostudnejšega značaja. Agitirali bodo s tem, da duhovniki ne smejo kandidirati, da so liste S. L. S. neveljavne, da je papež telegrafično prepovedal katoličanom voliti našo stranko, da se je dr. Korošec odpovedal kandidaturi itd. itd. Objavljali bodo tozadevne telegrame iz Beograda, Rima, itd. itd. Vedite, da so vse to brezstidne laži in falzifikacije, kakor so bile one o Radiću iz »Moskve«. Žerjavovci se ne bodo ustrašili najogabnejših laži in potvorb!

Vi pa pojdite mirno vsi do zadnjega voliti, nasprotnemu časopisju niti besedice ne verjamite, in vržite vsi svojo krogličico po deželi v 1, v Ljubljani pa v četrto skrinjico, na kateri je napisano: dr. Anton Korošec!

Tovariši — državni uslužbenci.

Te dni je na mladinsko-liberalnem shodu pri Draščku v Vodmatu padla izjava, ki mora vsakemu poštenemu človeku, posebno pa državnemu uslužbencu pognati kri v glavo. Ondi je namreč neki politični idiot izustil vnebovpijoče besede: »Čaruga je bil poštenjši nego Davidovičeva vlada.« Konstatiram, da noben jutroviski mladinsko-liberalni ali žerjavski kandidat ni poskusil popraviti te grde izjave. Iz tega sledi, da se ves privesek sedanjega režima po svojih reprezentativnih strinj s to izjavo. Tovariši — državni sotrpini! Vsi vi dobro veste, da je bil edin svetel trenutek v našem šestletnem trpljenju oni, ko je ravno Davidovičeva vlada liki žareč meteor šinila mimo nas, a komaj pojavljena — že zopet zašla. Mi vsi smo prepričani do dna svoje duše, da je bila to prva pravična vlada, ki je pokazala za nas srce. Zal, da ni mogla izvršiti niti enega izmed svojih poštenih navedb zlasti glede našega toli prečnega vprašanja, ker ji je prekrizala pot sedanjí režim, ki ubija predvsem čut človeškega dostojanstva v nas. In mi naj bi volili to kličo, ki primerja najpoštenejše ljudi z razbojnikom Čarugo?! Ono kličo, ki ne pozna drugega nego kapitalistično bisago, do katere naj bi pribledžala po naših hrbtih, da bi žrla še nadalje iz vladnih jasil, nam pa metala plesnjive skorje kruha?! Nikdar!

Kdo pa nam je dal tako imenitno službeno pragmatiko, da vsakdo vsak dan lahko trepeče, da ga ubije kak »državotvorni« režimec, ali ga vsaj postavi z ženo in stradajočimi ter prezebajočimi otroci vred na cesto? Ali ni bil to prav tisti režim, ki nas ubija še danes? Ali ni bil reprezentant jutroviske klike, ki ni zlasti za nižje državne uslužbence storil ničesar, pa že prav ničesar; nasprotno jim je pa neizmerno škodoval s svojim »delom«? In s kakšno vneto so šli tedaj zanj v boj državni nameščenci! Danes so mu lahko hvaležni za — brce, ki so jih dobili in jih dobivajo še vedno od »režimske« službene pragmatike. Ali ni torej danes čas iztreženja za vsakega državnega nameščenca? Hodili bodo zadnji dan okrog Vas s polnimi koši praznih obljub in Vam po uradih usiljevali cele kope raznih zelenih brošuric. Na stranišča z njimi!

Vsi državni nameščenci po celi Sloveniji se morajo strniti v eno edino falango in kot en mož iti v boj za stranko poštenja, za Slovensko ljudsko stranko, ki edina bo po svojem socialnem programu hotela in mogla v duhu pravičnosti rešiti naše vprašanje.

Prav posebno velja pa to za državne uslužbence v Ljubljani. Režimovska klika nam ponuja moža, ki ga sploh ne poznamo. Vemo le, da je Žerjavov kandidat. Ze samo to dejstvo nam mora zadoščati, da ga ne volimo noben državni uslužbenec. Žerjav — pa prijatelj uradništva?! Kdo se ne smeje? In njegov kandidat Mohorič — naj bo zaščitnik državnih uslužbencev v narodni skupščini? Kdo se ne smeje? Kdor ima izmed Vas, tovariši, samo eno zdravo zrno soli v glavi, ta bo volil moža, kremenitega v značaju, plemenitega v srcu, poštenih rok, neuklonljivega duha. Ne bo pa vodil ljudi, ki so jim ljubši razni Čarugi, nego možje poštenjaki.

Zivel bodoči poslanec bele Ljubljane — dr. Anton Korošec! Vi ste naš — mi smo Vaši. Zlato za zlato, zvestoba za zvestobo. Državni uradniki.

Zaupniki SLS.

Prosimo vas, da nam takoj, ko bo znan izid volitev z vsakega volišča brzojavno ali telefonično sporočite število glasov, ki so jih dobile posamezne stranke. Stranke označite po nositeljih list. Brzojavko naslovite: Slovenec, Ljubljana, ali pa kličite telefon Ljubljana št. 50.

III. zaupno pismo

ki ga je izgubil naiven agitator še bolj naivnega kandidata SDS.

Dragi!

Ne pomaga nič! Hujši so naši nasprotniki od SKS kot so od SLS. Zato s kolom po njih! Reci jim, da naj gredo z nami, ali pa bodo videli, kako se bo še kmetu godilo! Povej vse, kar veš o Pucelju, kaka nehvaležnost je od njega, da ni hotel z narodnim blokom, čeravno je dr. Žerjav sam stal ob zibelki stranke! Spomni jih na 200.000 K in na agitacijo, ki jo je SDS na svoje stroške vršila zanje. Daj jiru za vzgled Drogenika in povej, kaj on očita Pucelju in ostalim koritarjem. Mi hočemo dobiti kmete v svoje roke, dokler jih nimamo, ne moremo reči, da zastopamo narod. Če ne bo slo izlepa, bo slo pa izgrda, porabi vsa sredstva, da se kmetje stranke SKS ne pridružio kmetom stranke SLS. Vse želje posameznikov si zapisuj — tudi če so neizpeljive — po 8. febr. nas bodo lahko vsi radi imeli — jaz sem že vsega sit.

Zdravo!

Tvoj N. N.

Za red, poštenje in pravico!

Železničarji! Zopet stopamo na po-prišče! 8. februar je odločilen in memento za Vas! To pot ne velja naš boj razbitju Avstrije, marveč zrušenju korupcije in nasilja v lastni državi, državi, katero ste pripomogli ustvariti Vi s svojo nacionalno ambicijo zvezano s herojsko požrtvovalnostjo in samozatajevanjem. Preko stotin in stotin žrtev slovenskega železničarja je maršurala krepka volja in zavest, da je Previdnost izvolila ravno nas za oni faktor, pod pezo kojega se mora zrušiti surova sila in oholost pangermanskih intencij. V najtemnejših časih germanskega nasilja Vam ni klonila zavest narodne ambicije. Neustrašeno ste stali na braniku za geslo: red, poštenje, pravica in svoboda. Vi ste tisti, ki ste bili ustvarjajoča sila one velike ideje: nacionalna, kulturna in politična osamosvojitve naše Majke Jugoslavije. Vaš trud je kronala zmaga nad robstvom. Osvobojeno domovino ste znali v vsakem primeru ubraniti pred napadi vnunjega sovražnika. Solidarnost in požrtvovalnost ste Vas vodili. Če ste znali to, znali boste domovino očistiti tudi gnolja, katerega je razmetala po poljanah naše široke domovine klika demagogije, hinavstva in nasilja. Železničarji, tovariši soborci! Nazaj v jasne livade svobode in samozavesti! Ne verjemite povojnim nacionalnim frazerjem, ki Vam obljubljajo, da Vas hočejo pripeljati po lepi, beli cesti na ono zeleno goro, po kateri se pasejo 1000 kilogramov težki prešiči, v dolino pa drvi-jo potoki medu in mleka. Nel Samo poštenje in pravica, trud in delo so naši ideali. Sledili ste nam vedno, videli ste nas v delu za Vaš dobrobit, videli nas boste vedno na Vaši strani. Bodite solidarni tudi 8. februarja in pokažite jasno vaše priznane poštenje in politično zrelost.

tujemo, da naj tudi ne verjamejo samo besedam, ampak črno na belem naj jim pokažejo in pa dekrete izročijo, ker lisjaki so po teh pisarnah; to jim že moramo priznati.

Tržič. Pred par dnevi se je zglasil pri nas odposlanec »Zveze kulturnih društev« Zimmerman iz Siške, da predava o davkih. Predavanje se je pa hitro pretvorilo v čisto navaden voliven shod za »Narodni blok«, kajti govornik je kmalu zapustil teorijo in začel naprtovati vso krivdno na davkih SLS. Vsi drugi, ki so v Belgradu vedrili in oblačili ob najbolj važnih trenutkih, dr. Žerjav, dr. Kramer in Pucelj, so vsi popolnoma nedolžni. Tako »predavanje« je potreboval naš župan Lončar, da se opere pred volivci, ki jih je kot član cenilne komisije pustil popolnoma na cedilu in se mu sedaj upirajo. Pa Vam gospod župan tudi to »predavanje« ne bo nič pomagalo kakor tudi ne dr. Žerjavu. 8. februarja bomo mi izročili varstvo svojih interesov drugim možem, kakor je Žerjav in njegova družba.

Državni nastaviteljece pozor! Volite samo SLS, kajti ona se poteguje za pravičnost, mir, red in zakonitost v državi. Ako ste zadovoljni s samimi obljubami in ako hočete, da ne boste več praznikov manj imeli, kakor jih že sedaj nimajo v nekaterih uradih, ki spadajo pod mariborsko veliko županstvo, potem pa volite dr. Žerjava. — Drž. uradnik »nekerikalcec«.

Žerjavov obed. Iz Novega mesta smo prejeli glede na notico o dr. Žerjavovem banketu, objavljeno v »Slovencu« dne 5. februarja, od našega stalnega poročevalca pojasnilo, da dotična notica ne odgovarja resnici. — K temu pripominjamo, da nas je zapeljala v zmotu oseba, ki je imela s tem namen, da naš list med novomeškim prebivalstvom diskreditira, češ, »Slovenec« poroča neresnico. Kakor iz vemo, je bilo na obedu okoli 50 oseb, zastav pa je bilo zelo veliko, seveda so jih mnogi bili prisiljeni izobesiti.

Železničarski shod v Novem mestu. V pondeljek so imeli železničarji v Novem mestu neverjetno srečo, da so bili komandirani vleči narodni ploh. Nekaj »višjih« je res prišlo iz »prepričanja«, ampak večina jih je morala priti na povelje. Govorili so razni Žerjavovi prijatelji, ing. Šepla in še nekaj drugih gospodov. Železničarji so se prepričali na tem shodu na lastno ušesa, kdo je njihov prijatelj in kdo nasprotnik in so že toliko zrelji, da se ne bodo dali od nikogar voditi za nos. S poljubom bita ne bodo pljuvali na lastno osebnost. Dne 8. februarja bodo tudi novomeški železničarji prispevali, da bo zavlada tudi med nami red in zakon. Oni, ki se drže dr. Žerjava za frak, naj pazijo, da se frak 8. februarja ne bo odtrgal.

Ponarejen »Slovenec«.

Naši politični nasprotniki nameravajo izdati v soboto ponarejeno izdajo »Slovenca«. Tisti »Slovenec« bo na videz tak, kakoršen je naš list.

V tem ponarejenem »Slovencu« bo stalo, naj ostanejo naši volivci doma!

V ponarejenem »Slovencu« bo stalo, da je opozicija sklenila ne udeležiti se volitev!

V ponarejenem »Slovencu« bo stalo, da je papež prepovedal SLS kandidirati!

Takim lažem ne smete verjeti! »Slovenec«, ki bo priporočal ljudem, naj ostanejo doma, ni naš »Slovenec«, ampak grda in ostudna demokratska potvorba!

V nedeljo vsina volišče!

Strahovite volivne laži narodnega bloka!

Demokratje pripravljajo nove volivne laži, ki jih bodo v tisočih letakov širili po Sloveniji zadnji dan pred volitvami.

Med drugim nameravajo priobčiti nekakšno papeževo pismo na slovensko duhovščino in na slovensko ljudstvo v faksimile. To pismo bo nosilo »izvirne« podpise papeža in papeškega državnega tajnika.

»Papeževo« pismo s podpisii vred bo PONAREJENO.

Ni res, da je papež pisal ljubljanskemu škofu kakšno volivno pismo!

Ni res, da se Vatikan vtika v naše domače politične zadeve! To so navadne demokratske laži!

Dopisi.

Z Viča. Ko je g. Gale prevzel kot župan občinske posle, je manjkalo v blagajni nekaj sto kron. G. Klemenčič je bil takoj voljan pokriti to svoto, če se ne bi našla pomota in stvar je bila rešena. Kot Klemenčič, tako se je dogodilo in se še dogodi marsikateremu blagajniku; pri tej službi je že ta ali oni pri vsej svoji vestnosti trpel celo občutno škodo. Podoben slučaj se je pripetil tudi sedaj na Viču pri oddaji občinskega gospodarstva. In danes javnosti povemo, da v občinski blagajni ne manjka niti vinarja. Zato je vsaka beseda v tem oziru odveč in ne razodeva drugega, kakor le strankarsko nebrzanost ter željo varati javnost. Posebno pa bi moral o tem molčati Knez, ki je celo nekaj časa nepostavno nosil župansko čast. Ta veliki prijatelj delavstva je bil izvoljen za blagajniškega preglednika in je kot tak pri javni seji čestital g. županu Galetu radi uzonega vodstva občinske uprave in vestnega gospodarstva. Danes naj Knez ponovno revidira blagajno in prepričal bo na lastne oči, da je vse do zadnjega v najlepšem redu. In to naj pove liberalni viški triperesni deteljci: Lojku, Jeločniku in Borštniku. Gospodje, vašega dela ne odpravimo! Pošten boj naj se bje. Kaj, če pride vsa zahrbtnost na dan? Takrat vas ne bo rešilo ne ameriško knjigovodstvo in znabit se kaj drugega ne. Jasno je vaše zahrbtno delo. Sami ste se izdali z neprevidnim govorjenjem. Kot občinski možje bi morali imeti pač toliko ljubezni do občine, da bi doma takoj popravili pogrpešek, če ste ga opazili, zlasti še preglednik Knez. To je bila vaša sveta dolžnost. Mi seveda drugače sodimo. Resnica bo zmagala. Povemo pa odkrito, da je bil gosp. Gale izvrsten gospodar. To mu priznavajo vsi. Po gospodarstvu protipostavnega župana Kneza je prevzel 32.000 kron dolga, danes pa ima občina Vič 1.800.000 kron premoženja. Lepo svota! Posebno še, ker se je po dolgih letih mrtvila šele pod Galetovim županovanjem začelo v občini in za občino resno delo. Vsi pametni ljudje to priznavajo in hvajlijo. Izvzeta je le peščica besnih demokratov s triperesno deteljico in njenim stebлом vtiškim Knezom, ki je trdil pri sebi, da se troši občinski denar, če se podprajo brezposelni in oblačijo revni otroci. Gotovo se še spominjate Andrej Knez, da smo vam pred leti dokazali z vašim lastnim dopisom, ki smo ga popravili z rdečilom, da niste zmogli za dopisovanje. Vaš original hranimo, lahko vam pride prav, morda prav kmalu. Danes pa vam svetujemo, odložite vse, kar vas ovira v točnem spolnovanju državne službe. Uradne ure posvetite tovarni, ki vam daje kruh. Prihodnjič pa še nekaj, kar vam gotovo ne bo po volji. Zdravstvujte do takrat!

Suhor pri Metliki. Puceljev shod. V nedeljo 1. februarja je imel g. Pucelj po dopoldanski službi božji javen shod v gostilni gospe Angele Blažičeve. Udeležba je bila precej obilna. Navzoči so bili pristaši raznih strank. Reklama za to so bili mnogi plakati nabiti na vseh straneh. G. Pucelj je začel govoriti najprvo proti republikanski stranki. Naenkrat nastane velik šum in nemir ter se slišijo mnogi klici: Zivijo republika! G. govornik vidi, da ni zadel na pravo struno, zato hitro zasuje svoj govor proti SLS. Napadel je po svoji stari navadi dr. Korošca, češ, da se je zvezal s Pačičem, da njegova stranka ni kmečka, pač pa meščanska, celo kapitalistična, da je vsega ona kriva, visokih davkov, osebne dohodnine in visoke carine za izvoz itd. SLS je prava, je trdil, ona edina se poteguje za kmečke težnje. Neki pristaš SLS zakliče: To je laž, g. Pucelj, Vi ste podpisali centralizem! Da se govornik izmuzne iz zadrege, se izgovarja prav po otročje, da ne ve, kaj je centralizem! Zopet nastane velik hrup in nemir. Zagrizeni samostojnež Daks Makar iz Metlike, ki povsod spremlja Pucelja po Belokrajinu, se peni od jeze in žuga zborovalcem, da bo vsakega, ki ne bo miroval, strogo napadel in ven nesel. Vendar se svoje korajžje ni upal pokazati, ker bi bil sam po glavi ven šel. Tudi domači župan Franc Štubler, namestnik samostojne liste, je žugal z orožniki, če ne bo miru. Pa vse grožnje niso nič izdale. Shod se nikakor ni mogel mirno vrniti in se je prav klaverno zaključil. In to ni čudal Saj g. Pucelj ni povedal nič novega, pač pa same blodnje in laži, ki se kotljuje v njegovi modri glavici. Zato so mu navzoči unjali za oškodnico dobro zabrusili v obraz: Zivijo Pucelj na kablji! — Na Svečnico 2. febr. je bila še večja blamaža. Dva agitatorja Turk iz Višnje gore in neki Ljubljančan železničar sta hotela imeti velik shod za dr. Zerjavo. Pa ni šlo, bil je popoln poraz. Ljudje jima niso pustili govoriti, tako da sta morala s kislim obrazom zapustiti lepi Suhor.

Strazišče pri Kranju. V soboto 24. jan. pozno zvečer so imeli minister Zerjav shod v Narodnem domu v Kranju. Na tem shodu so bili prav posebno pozdravljeni liberalci iz naše občine, katerih je šlo nekaj poklonit in zahvaliti se ministru Zerjavu za velikodušno njegovo delo za našo občino, namreč da je odtrgal Gorenjo Savo in kolodvor od naše občine. G. Križnar je takrat rekel, da si je treba vzeti Zerjavo »na zamerko«. — zdaj pa menda nekaj šari in daje za pijačo, da bi zmagali naši občini tako naklonjeni gospod Zerjav. Veličasten shod

so mu Kranjani napravili, morda jim je pa to pot obljubil Primskovo, tako da zaenkrat ne smemo imeti strahu, da bi nam odtrgal na pr. še Strazišče od naše občine. — Liberalci se hvajlijo, da si »klerikalci« ne upajo napraviti shodov, samo v farovžu se še upajo shajati, — pa naj ve, da mi sploh ne potrebujemo shoda, ker smo volivci tudi brez shoda prepričani in trdno odločeni, da »Narodni blok« in minister Zerjav in njegova pretepaška Orjuna pri nas nima pričakovati kaj posebnega. Dokler bodo minister Zerjav na tak način skušali priti pri volitvah »skozi« in dokler se bodo pri nas potegovali zanj g. »Faktor«, toliko časa ne bomo napravljali shodov, saj mi volivci vse prav dobro poznamo. Veseli nas pa, da nam Bitenčanom daje »Faktor« tako rad za pijačo; s pijačo se sicer ne bo rešila država, pa je vendar neprijetno dati »korbec« tako dobremu gostilničarju. V nedeljo pridemo volit v ljudsko šolo, — »Stara šola« ni več dobra — pa boste videli, da naša občina ne bo zadnja pri veličastni zmagi SLS. Možeje in fantje »Fest« smo se držali pri občinskih volitvah, prav tako se držimo 8. februarja.

Is Mirne. Dne 25. januarja ob 2. uri je imela Orjuna iz Stične, Mokronoga, St. Ruperta in Trebnjega v prostorih tretjega razreda mirenske šole sestanek in zakletev vpričo križa, sveč in mrtvaške glave. Ali je res, da sta vodila to ceremonijo učitelj Benedičič in Dominko? To si je treba zapomniti za poznejše čase! V sedmih letih vse prav pride. S kmečkimi žulji zidane šole so postale orjunske kasarnel

Hoteleršica. Dne 2. februarja popoldne smo imeli čast videti g. dr. Kramerja, ki se je pripeljal v avtomobilu. Pri g. Albrehtu je bil sklican shod Zerjavovcev. G. Kramer je začel razvijati svoj gospodarski program prav po jutrovski navadi, namreč s tigri, moko, prevoznicami in s podobnimi stvarmi. Povedali so ta gospod, da v Jugoslaviji ni nihče drugi sposoben gospodariti kakor »Narodni blok«. Po njihovem mnenju je menda tudi potrebno, da gre do naši fantje v Macedonijo. Rekli so, da kadar so hoteli demokratje kaj dobrega storiti v Belgradu za Slovence, da so jim vse takoj klerikalni tigri podrli. Shod so zaključili gospod z navdušenim svarilom, da kdor dobi krogljico v roke in jo spusti v klerikalno skrinjico, mora računati s tem, da bo krogljica pobegnila v Italijo in od tam nazaj priletela svinčena. Menda se gospod bojijo, ker smo blizu meje. Pa le brez skrbi, Krogljice bodo ostale gumijaste, pa bodo vseeno obsodile g. Kramerja in njegove tovariše.

Is Rečice ob Savinji. Minulo nedeljo nas je posetil Zerjavov kandidat Lesničar iz Celja v družbi trgovca ozir. Fijakerja Kostanjška iz Mozirja. Svojo srečo sta poskusila pri Čujožu, odtam sta jo mahnila k Stiglicu, odtam pa k Fürštu. Ker so jima bili naši pristaši za petami, na čelu jima naš župan, sta jo urnih krač odkurila iz Rečice uvidevši, da pri nas ni izdajalcev znane demokratske sorte.

Ruše. 29. pr. mes. je imel pri nas shod dr. Pivko, ki je po »Jutru« krasno uspel. Udeležilo se ga je približno 40 volivcev. Pravih demokratov Pivkovega samostojnega kova je bilo le par, to so bili ruški mogotci, vsi drugi so bili pristaši raznih strank, večinoma hlapeci in ljudje, ki so odvisni od ruške gospode. Govor kandidatov se je sukal večinoma le okoli lesne produkcije pri nas in v Jugoslaviji sploh. Samoobsebi umevno se je dotaknil tudi svojih zaslug na laški fronti v korist Lahom, vendar ni hotel vpričo priprostih mož in fantov, ki so tudi služili na laški fronti, nič preveč o tej zadevi govoriti, češ, pustimo preteklost na stran. Dajal nam je potem razne obljube, na katere bo pa najbrže po 8. februarju pozabil, kakor so jih pozabili še vsi osrečevalci slovenskega naroda njegovega kova.

Brezno pri Hudj jami. (Ploharski shod.) Dne 25. t. m. se je vršil tukaj v gostilni Kozole shod narodnega ploha. Imel ga je kandidat narodnega ploha Franc Roš. Ob 3 uri popoldne ga je otvoril g. Golobček, preds. narodnega ploha iz Hude jame. Kandidat je govoril precej na široko in se tako razvnel, kakor da ima pred seboj množico kakih 200 volivcev, bilo jih je pa kakih 30. Takoj uvodoma je omenil, da ne bo tako učeno govoril kakor g. dr. Gosar pri Sveti Jederti in dobil je odgovor, da ne zna, ker je prevelik duševni revček. Dvesto volivcev je videla tudi neka dama, ki je prišla z možem, pa je imela štiri oči. Stavo pa bomo že videli, kdo jo bo plačal po osmem februarju na Zerjavovi sedmini.

Smartno pri Litlji. V nedeljo, 25. januarja smo imeli v Društvenem domu lepo in dobro obiskano predavanje s skioptičnimi slikami: V Rim. Predaval je g. dr. Debevec iz Ljubljane. — Na Svečnico 2. t. m. popoldne so priredile istotam naše marljivo Orlice akademije z bogatim sporedom. Iz celega sporeda je sijalo veliko navdušenje in čisto veselje, ki je blagodejno vplivalo na poslušalce, ki so zasedli dvorano do zadnjega kotička. Pač ni čuda, da so žele za svoje plemenito izobraževalno delo dosti priznanja. Posebno lepo in gladko so izvajale simbolično vajo: Tri dobe češke zemlje. To lepo slavnost so zaključile z veselotigro: Izgubljeni raj. Bajtarici Nežika in Marijana, čeprav začetnici, sta nam pripravili s svojo naravno in živahno igro veliko veselja.

Dnevne novice.

Volivci!

Naši nasprotniki so najeli ljudi, ki imajo v nedeljo nalogo izzivati mirne volivce, povzročati incidente in tako dati oboroženi sili priliko za nastop.

Ohranite na vsa izzivanja mirno kri!

Shrinjica SLS na Kraniskem je

1.

Nosilec kandidatne liste:
Dr. Anton Korošec

— >Gospodarska zveza« in prevoz vin iz Banata v Slovenijo po znižani tarifi. Cekinarsko časopisje goni že par dni svojo lajno glode ugodnosti, ki jih je baje dal prof. Sušnik kot minister za promet >Gospodarski zvezci« za prevoz vina, in ki jih baje sedaj preiskuje komisija v železniškem ministertvu. Koliko je na tej najnovejši kleveti Zerjavove klike zoper prof. Sušnika, sprevidi lahko vsakdo, ako pogleda v Uradni list iz leta 1923 št. 88-307, kjer bo našel naredbo o deklifikaciji domačih vin v lokalnem prometu in ob izvozu. Naredba določa, da se zaračunava za domača vina prevoznina v lokalnem prometu po razredu A, t. j. cene je, ako gre za vozovne tovore najmanj 10.000 kg. Te ugodnosti se je >Gospodarska zveza« poslužila, kakor se je lahko posluži vsak trgovec. Kdaj je pa prof. Sušnik postal prometni minister, pa itak vsakdo ve. Komisija v železniškem ministertvu naj se potemtakem pripravi na precej dolg nos.

— Ze zopet novra Jelenčeva žrtve. Minka Zirovnikova, najodličnejša učiteljica v St. Vidu nad Ljubljano, je prestavljena v Kropo. Dasi je v St. Vidu že več let definitivna in domačinka, v šoli in izven šole izborna vzgojiteljica — vse nič ne pomaga: proč mora po čl. 71. činovnega zakona. Jelenčeva klika ne more prenesti vzornih učiteljic, ki jih mladina ljubi in ljudstvo spoštuje. Da se spozna morala teh ljudi, naj povemo še to: gdč. Zirovnikova vsled bolehnosti potrebuje solnčnih krajev, da bi jo pa fizično uničili, so jo prestavili v senčnato Kropo. Ali si morete misliti sploh še grših krvopij! Ljudje, zapomnite si početje teh ljudi, da ne boste pozneje obsojali onih, kojih sveta dolžnost bo poplačati z obrestmi vred tako vnebovpijoče nasilne krivice. In vi učitelji iz UJU-ja molčite in s svojim molkom soglašate s takim uničevanjem učiteljskega stanu in ugleda njegovega. Ali res ni nobenega več med vami, ki bi imel še kaj moralne sile v sebi? Kaj se ne zavedate, da boste morali tudi tedaj molčati, ko se bo vračalo z enako mero... 8. februarja imate lepo priliko, da vsaj tiho, če že nimate poguma, da bi javno protestirali, protestirate s krogljico v roki proti tiraniji, kakršne doslej še ni preživljal učiteljski stan.

— V 90. letu starosti je umrl na Dobrovi pri Ljubljani dne 4. februarja t. l. Ivan Oven, p. d. Mostarjev oče. Bil je mnogoleten skrben in dober načelnik mlekarne na Dobrovi. Pred nekaj dnevi ga je položila na posteljo pljučnica. Želje in upal je do zadnjega, da še okreva. — Znal je zelo zanimivo pripovedovati o svoji mladosti, o vojaških letih, ko je nepretrgoma služil 8 let. Ohranil si je počestno srce in prebral liste, ki zagovarjajo krščanska načela. Bil je do zadnjega prožnega duha, odločne volje, ljubivega vedenja in se znal živeti v sedanjih razmere bolj kot marsikdo drugi. Imel je sicer gostilno, a je bil vedno trezen in soliden ter priden kot čebelica. Kdor ga je spoznal, ga je gotovo tudi vzljubil. Z njim lega v zemljo zadnji tukajšnji Radeckijev vojak. Naj počiva v Bogu!

— Iz Argentinijske poroča izseljeniški komisar naše države, da je žetov slabo izpadla ter da vlada brezposelnost, vsled česar se ljudje svarijo, naj se ne izseljujejo v to deželo.

— Poštenost in originalnost. Dne 22. januarja je objavilo »Jutro« precej bedasto karikaturo »Domoljuba«. Ta karikaturo je ukradeno iz čeških »Humorističnih listov« l. 1925, št. 3, str. 42. Cestitamo »nacionalizatorjem« iz »Jutrove« dežele k tako originalnim karikaturnim.

— Javno vprašanje. Ali more kdo povedati, kam je zginito pismo, katero je poslalo Društvo narodov iz Zeneve Društvu železniških upokojencev v Ljubljani?

— Reducirani davčni izvrševalci. Glasilo Osrednje zveze javnih nameščencev »Naš Glas«

je prineslo v svoji zadnji številki notico, da bomo vsi zopet reaktivirani in uvrščeni iz zvančniške v služiteljsko stopnjo. Kakšna »sijajna« pridobitev je to za nas, ki smo po večini upokojeni kot zvančniški, se razvidi iz hvajljanja »Jutra« št. 30, z dne 5. t. m., v katerem hvajli ministra g. dr. Zerjavo, kako se je pri finančnem ministru zavzel za našo dobrotit in kaj vse velikega in vrednega je za nas 'udi dosegel. Sicer pristavlja, da je finančni minister ugodil predlogu naše finančne delegacije. — Mi se zahvalimo za tako nazadnjaško rešitev. Ko bi ostala prejšnja vlada, bi se nam storjena krivica boljše in pravičneje popravila. Zato pa tovariši, ne pozabimo kdo nas je reduciriral in kdo nas je za boljše zvančniške prejemke oškodoval, volimo listo dr. Koroška, ki ima srce tudi za nas in kateri nam bo, kar smemo zahtodno upati, prizadeto krivico, povzročeno od sedanjega vlade in pcdprto od naše delegacije, popravil. Reduciranec.

— Državni uradnik — inteligent. Včasih so šteli državne uradnike med boljše vrste inteligence. Toda danes pristevajo menda tudi že državnega uradnika med inteligenco zadnje vrste. Imajo nas menda za tako zabite, da nam hočejo po svojih glasilih in brošurah sugerirati njihovo voljo. Mar menijo, da bomo res mi — baje tudi »svobodni« državljani, četudi le pravcati hlapeci vladnih strank, — nazadnje še morali misliti z njihovimi možgani? Jok. Naj nas tepejo in preganjajo, duhom klonili jim ne bomo, hajdukomo iz Jutrove dežele. Vse dni življenja, vse duševne muke in fizično trpljenje, vso srčno kri žrtvujemo državi, za katero delamo. Pred Vami pa, priganjači sedanjih vladnih strank, hočemo imeti mir. Dovolj je inteligence v nas, da bomo mogli presoditi sami, kaj je prav in kaj ni.

— Ne pljuvajte na narodne svetinje! G. Stane Vidmar se v »Jutru« razkoračuje nad NSS, da je zabredla v protinacionalne struje in da je on zadnji nacionalist, ki s studom obrača hrbet stranki, ki hoče biti narodna in socijalna, je pa le privesek »nepoštenec« in »podleci« družine, ki ima za cilj razbitje Jugoslavije. Da je g. Stane tako naiven, tega nisem verjel. Kar se tiče Vas, g. Vidmar in dr. Pivko, nimamo mi zoper vaju kot borca za Jugoslavijo ničesar, obžalujemo pa vaju, da sta kot Slovence zabredla v take mlakuže, kot je Vaš sedanji narodni blok. Vaša in naša borba je bila odprta knjiga. Ne mislite pa, g. Stane, da ste samo Vi bili Sokol in da ste edino Vi z Vašo družino v legijah pomagali zrusevati Avstrijo. Ne! Preveč smo se mi nacionalni železničarji na fronti eksponirali, preveč radi tega trpeli, da bi Vam mogli prisoditi izključno prvenstvo v razbitju Avstrije. Vi sami dobro veste, da sta ravno dr. Krek in dr. Korošec zanesla idejo in formo osamosvojitve Jugoslovanov med narod. Ta ideja je užgala zadnje našo gorsko kočjo. Avstrijska armada Slovanov je bila na Piavi prepojena s to idejo do mozga. Priti je moralo do razsula na vsak način, pa ne po izključni vaši zaslugi, ampak po zaslugi vseh idealnih borcev v zaledju. Med njimi ne slišimo nič o Zerjavu, pač pa če ste poštenji, da to priznate, o dr. Ravniharju in dr. Rybarju. Kje pa je bil leta 1916., 17. in 18. Zerjav in njegov »nacionalni blok«, ko smo mi v največjem tempu delali in špijlonirali v prilog antante? Povem Vam, da ni en transport ni odšel na Piavo, da ne bi italijanski špijonažni biro takoj zaznal o njem. Italija je natanko vedela, kakšna, kolika je prehrana pri nas in kje imamo spravljeno municijo. Za to opasno delo smo se žrtvovali mi nacionalni železničarji. Ne samo to! Jaz sam sem se obrnil in protestiral l. 1916 pri »Hochstkommando« v Postojni direktno pri Boroeviču, da se ne samo opusti nesramna gonja nadutih nemških železničarjev in uprave proti nam, temveč se naj raje na to preide, da se nas kot na fronti v stalni smrtni nevarnosti sloječe in od družin ločeno bolje plača. Efekt tudi ni izostal. Vendar je uprava reagirala s tem, da je službo potrojila in to specielno za nas Slovence. To upravo pa je tvoril po večini Vaš sedanji nacionalni blok. Obrnil sem se spomladi l. 1918. na našo delegacijo v parlamentu, da posreduje, da uprava ta nesocijalni ukrep sistrira. Kmalu nato sem moral pod vojaško eskorto odpehjan zapustiti fronto. Tisti, ki so danes v vaših vrstah, so se mi posmehljivo režali in me udarili, kjer so le mogli. Danes pa so na vodilnih mestih. Vsi pa pristaši seveda vašega bloka, ampak samo če je na vladi. To so tisti, ki so nas opetovano občutno kaznovali radi rabe slovenskega jezika. Še tipične pa je, da je danes v mariborskem občinskem svetu moč, ki je imel l. 1919. januarja meseca, ko sem generalu Maistru pripeljal Srbe na pomoč, na svoji pisalni mizi granato v frankfurtarskih barvah in izključno v nemškem jeziku uradoval. Ta ni danes samo občinski svetnik, ampak tudi predsednik vašega bloka. Sto in sto takih eksemplarov Vam lahko pokazem v vaših vrstah. Takšen je Vaš nacionalni blok, NSS pa pustite le pri miru! Nisem njen pristaš, poznam pa jo preje in bolje kot Vi. Njen in moj ideal je bratski sporazum, ideja bratstva in poštenja. Mi nikogar ne mrzimo, obžalujemo le, da so zabredli v vrste današnjega nacionalnega bloka ljudje, ki bi se morali boriti za svoj narod pač v bolj poštenih vrstah. Če vi, gospod Stane, gledate v dr. Zerjavu personificirano Jugosla-

vijo, pa hvala bogu mi nismo tako škilasti. — Jakob Bačnik.

— Zanimivosti iz jugoslovanske ljudske statistike. Naša država šteje vsega 12.017.323 prebivalcev; od tega je 5.893.547 moških in 6.123.776 žensk. V vsej državi je torej 230.229 žensk več nego moških. Ta višek žensk pa ni enakomerno razdeljen po vseh pokrajinah. V Bosni in Hercegovini n. pr., kjer živijo muslimani, je od skupnega števila prebivalstva 1.889.929 duš 965.894 moških in 924.035 žensk, moških torej 41.859 več nego žensk. Podobno je razmerje tudi v Južni Srbiji, kjer istotako žive muslimani: od skupnega števila prebivalstva 1.474.560 duš je 734.164 moških in 740.396 žensk. Največje nesorazmerje med moškimi in ženskimi je v Srbiji; tu znaša število prebivalstva 2.855.078 duš, od tega je 1.273.167 moških in 1.381.911 žensk, to je 108.744 žensk več nego moških. V Hrvatski je razmerje že dokaj ugodnejše: od 2.739.593 prebivalcev je 1.334.440 moških in 1.405.050 žensk ali 60.507 žensk več nego moških. Približno enak je višek žensk v Sloveniji: 49.174; v Vojvodini je 33.413, v Dalmaciji 3405 in v Črni gori 613 več žensk nego moških.

— Vinarsko društvo za politični okraj Novo mesto v Novem mestu priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob poldnesi uri dopoldne v prostorih drž. kmetijske šole na Grmu svoj letošnji občni zbor. Tem povodom se vrši predavanje o najuspešnejšem zatiranju trtnih boleznih, zlasti paleža in plesnobe. Po zborovanju ob 11 se vrši istomatu pokušnja letošnjih vin in določevanje alkohola. V to svrhu naj prinese vsak udeležene malo pokušnja svojega pridelka s seboj. K zborovanju in vinski pokušnji se vabijo tako vinogradniki kot vinski kupec, ki bodo imeli priliko spoznati in nakupiti dobra dolenska vina.

— Zaradi kraljičinega kovčega pred sodiščem. Pred ogulinskim sodiščem je stal te dni bivši bakarski postajenačelnik Vatroslav Bulvan in njegova žena Pavla, ki sta bila obtožena zaradi tatvine v uradu. V njunem stanovanju so bili namreč našli izginoli kovčeg kraljice Marije. Bulvan je izjavil, da je bil v uradu opazil kovčeg, da pa ne ve, kdo ga je pustil tamkaj. Njegova žena je priznala, da je kovčeg odnesla v svoje stanovanje, ga odprla in kasneje kraljičine klobuke podarila znanam. Sodišče je Bulvana oprostilo, njegovo ženo pa obsodilo na tri tedne težke ječe.

— 400 mladih tatar v Sarajevu. V Sarajevu so socialne razmere posebno žalostne: Brezposelnost, ki je posebno usodna za muslimanski del prebivalstva, pomanjkanje stanovanj, družine, ki so v vojni izgubile svoje hranitelje itd. Vse to se zrcali v dejstvu, da sarajevska mladina silno propada. Tako je tačas v Sarajevu do 400 tatičev, ki še nimajo 15 let.

— Smrt baronice Vetsere. V Relchenau je umrla 76letna baronica Marija Vetsera, mati baronese Mary Vetsere, katere ime je po mayerlinški tragediji neločljivo zvezano z imenom avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa.

— Tatvine na novosadskem kolodvoru. Na novosadskem kolodvoru so se že dalj časa vršile velike tatvine. Policija je končno po vagonih postavila skrivne straže, ki so zasačile dva železniška delavca, ko sta hotela odnesti 58 kg čokolade. Delavca — Todor Bala in Gjorgje Baho — sta pri zaslišanju priznala, da sta že dalj časa kradla. V njunem stanovanju so pri hišni preiskavi odkrili celo skladišče raznega ukradenega blaga v vrednosti več stotisoč dinarjev.

Iz Štajerske.

Skrinjica SLS na Štajerskem je

1.

Nosilec kandidatne liste:

Dr. Anton Korošec

— Iz Radičeve stranke v Pivku narodni ploh. Republikanec iz Ptujja nam poroča: Sreznka kandidata Radičeve stranke Andrej Kelemina iz Grabe pri Srednjem in njegov namestnik Emeran Stoklas, sta izstopila iz Radičeve stranke in se priključila Narodnemu bloku. Kelemina kandidira v Brežicah in v Ptujju. Radičevec v ptujškem in brežiškem okraju opozarjamo na to uskočivo in naj sedaj glasujejo za SLS, ker sicer bodo pomagali Žerjavovcem.

— Mariborskega velikega župana straži policija. Radi ustavitve »Stražec« in »Slov. Gospodarja« se je že itak od narave boječi g. Pirkmajer toliko zbal, da se je zatekel v okrilje policije. V času, ko je 10 detektivov ustavljalo v Cirilovi tiskarni oba lista, je 8 uniformiranih stražnikov stražilo pred poslopjem

okrajnega glavarstva, kjer uraduje tudi Žerjavov sluga dr. Pirkmajer. Na vprašanje mimoidočih, zakaj da straži poslopje kar osem policistov, so ti rekli: Mi stražimo na povelje osebno varnost g. velikega župana dr. Pirkmajerja. Pri nas v Mariboru je sam veliki župan pod policijskim nadzorstvom in radi tega se ne čudimo, ako so po ustavitvi »Stražec« in »Gospodarja« v sredo stražili stražniki in detektivi celo popoldne in pozno v noč — poslopje Cirilove tiskarne.

— Naša stranka v Mariboru pridno na delu. Naša SLS je te zadnje dni pred volitvami prav pridno na delu. Po vseh mestnih okrajih se vršijo sestanki in zborovanja, ki so nad vse pričakovane dobro obiskana. Naših shodov se v obilnem številu udeležujejo socialni demokrati, ki so skrajno nezadovoljni z razcepitvijo na tri strani in z usiljenimi jim kandidaturami. Veliko mariborskih socialdemokratov javno izjavlja, da bodo šli pri teh volivah z SLS, ali pa z bratskim sporazumom. Z mirno vestjo lahko trdimo, da prideta v Mariboru na dan volitev v poštev samo dve skrinjici in to sta: prva in zadnja. Mariborski žerjavovci že vohajo popoln poraz in jih je videti le še pri Črnem orlu v kakem kotičku, kjer si s strahom pripovedujejo, kako je moral tamkaj s shoda pobegniti dr. Pivko, kako so umivali volivci dr. Lipolda itd. Sestanki in zborovanja naše stranke in bratskega sporazuma so po Mariboru manifestacije za popolno odpravo žerjavščine.

— Š Redka slovesnost. — Sv. Lovrenc na Pohorju. V pondeljek na Svečnico se je okoli pol 9. ure pripeljal z avtomobilom iz Maribora kraljevi zastopnik g. dr. Milan Makar, vladni komisar. — Prinesel je seboj tri zlate kolajne kot odlikovanja od kralja. Kdo so odlikovanci? Za svoje požrtvovalno in zvesto 40letno delovanje pri gasilnem društvu so odlikovani: g. Mihael Moge, nadučitelj v p., Anton Stopajnik, tržan in zidar, tr Franc Skačej, posestnik in gostilničar; žalibog sta prva dva odlikovanca tekoma preteklega polletja umrla. Blag jima spomin! Slovesnosti so se udeležili gasilci polnočevalno, kakor tudi obč. odbor z g. županom na čelu in mnogo občinstva. Potem ko je zlato kolajno g. Skačej slovesno podelil g. vladni komisar, so se vsi udeleženci podali na pokopališče obiskat groba rajnih odlikovancev in je obema v spomin govoril lepe besede g. vladni komisar S tem, da so bili ti trije gasilci od najvišje strani odlikovani, je odlikovano celotno gasilsko društvo. Častljam!

— Mariborska drama in opera. K članku, priobčenem pod gornjim naslovom v št. 19. Vašega cenjenega lista, dne 24. januarja, prosim, da blagovolite priobčiti sledeča stvarna pojasnila. 1. Kar se opere tiče, je pri našem gledališču največja zapreka rednemu delu pomanjkanje denarja. Split n. pr. z milijonsko subvencijo po razpustu opere ne more vzdrževati niti drame, ker je poset gledališča tako padel, da mu preči nevarnost zatvoritve. Mariborsko gledališče, ki je tudi državno oblastno gledališče kot splitsko, mora izhajati z dvestotisoč dinarji, t. j. z najmanjšo subvencijo v državi, a vkljub temu goji dramo in opero. Nikak očitek lenobe ali nesmotrenosti ne more zadeti vodstva opere, kajti jaz sem že prošlega leta v mesecu aprilu sestavil repertoar s celo zasedbo vlog za letošnjo sezono in začel delati s polno paro kakor sem tega vajen in kakor sem doslej delal, o čem je vsak prepričan. Če v tej sezoni ne gre vse tako, kakor bi v prvi vrsti želel to jaz sam, ni tega zakrivila nikaka lenoba ali nesmotrenost v operi.

Naš upravnik ne more sedaj nabaviti niti potrebnih glasbenih materialov, ker nima denarja, še manj pa se spuščati v razne investicije, ki so potrebne za dostojne uprizoritve oper. Kakor morda ni vsakomur znano, se morajo nabavljati glasbeni materiali iz inozemstva ter polagati za nje precejšnje kavicije in najemnine. Partiture in orkestralni materiali ene same opere veljajo danes lepo premoženje. 2. Marsikatera opera starejšega repertoarja ne moremo vpriporiti, kot to druga gledališča delajo, ker nimamo zanje potrebnih kostumov niti denarja, da jih nabavimo. Svoječasne vpriporitve nekaterih oper so nam bile omogočene le po prijaznosti zagrebškega in ljubljanskega gledališča, ki sta nam za določeno dobo stavili na razpolago svoje kostume. Po njih vrnitvi nam torej ni mogoče vpriporiti marsikatero opere. 3. Razen teh težko pri operi sploh, obstoja tudi ta, da naštudiranje opere zahteva n. pr. vsaj pet do šestkrat toliko časa kakor naštudiranje drame. Pevce ne more sam svoje partije naštudirati. Torej pri operi je treba najprej z vsakim pevcem posebej naštudirati njegovo partijo, posebej z zborom, posebej z orkestrom, potem v raznih ansamblih in končno pride do oderskih skušenj. Zato je primerjanje študija opere s študijem drame časovno in tehnično nepravilno in nemogoče. 4. Naš operni personal je restringiran na minimum. Razpolagamo le z eno in nepopolno zasedbo glasov (solistov). Nimamo n. pr. altistinje, tako da mora naša edina dramatska sopranistinja, ki slučajno razpolaga z velikim obsegom glasu, peti altovske partije, a naša edina liriska sopranistinja in koloraturka, peti včasih dramatske sopranske partije. Manjše partije se pa morajo zasesti s pevci iz zbora ali z diletantji, kar seveda zahteva še večjega truda in časa. 5. Naš operni zbor ni poklicni gledališki zbor ter je na razpolago le v ve-

černih urah. Torej je z njim možno študirati samo v omejenem času, namreč zvečer, če ni vrhu tega zaposlen pri predstavi. 6. Ker smo mlado gledališče (opera) brez stalnega personala in repertoarja, zadržuje delo tudi okolnost, da moram z vsakim pevcem, zborom in orkestrom — (ki je nb. vojaški ter ni zmeraj na razpolago) — vedno naštudirati — s čisto malimi izjemami — prav vse sam od začetka do konca. 7. Dovršenih umetnikov z obsežnim repertoarjem, zlasti pa s slovenskim, ne moremo niti dobiti niti plačevati, tako da moramo delati, kakor i druga manjša gledališča, večinoma s pevci, ki so sicer nadarjeni in sposobni, na odru pa vendarle več ali manj začetniki. 8. Znano je slednjič, da celo gledališča, večja od našega, ne nudijo v eni sezoni niti toliko opernih premijer, kolikor smo jih do sedaj, v naših seznameh, nudili mi. 9. Končno naj omenim še dejstvo, da sem pri naši operi ne samo ravnatelj, ampak tudi edini operni kapelnik, razven tega pa še zborovodja, korepetitor, režiser in inscenator — torej z eno besedo vse. Tega pa ne obžalujem niti ne očitam, ker zelo rad delam in sem že dokazal, da znam hitro in dobro delati. Toda brez potrebnih predpogojev pri najboljši volji ne morem delati čudežev. — V Mariboru, 25. januarja 1925. — Andro Mistrovič, ravnatelj opere Narodnega gledališča v Mariboru.

IZ PTUJA.

Volitve. V Ptujju besta za volitve v narodno skupščino 2 volišči. Volivci, katerih imena se pričnejo s črkami A do N, bodo volili na magistratu, od N do konca abecede pa v prostorih ljudske šole pri okrajnem glavarstvu. — Tu smo imeli več volivnih shodov. Najbolj obiskan je bil shod dr. Korošca v Društvenem domu, stranka sporazuma (Davidovičevci) je zborovala pri Belem križu, shod je bil precej dobro obiskan. Samostojni demokrati so hoteli posnemati dr. Korošca in so najeli Društveni dom, a shod se ni obnesel, radikalni shod je bil slabše obiskan kakor shod sporazumašev, da dr. Korun ni imel posebnega uspeha, je tudi znano. Nekateri trgovci so se dali premotiti in dovolijo, da njih osobje agitira za samostojno demokratsko stranko. Ti politični privrženci bodo pa gotovo največ dali zaslužka slovenskim trgovcem v Ptujju. Nekateri pa le mislijo, kdo jim nosi denar. — Umrl je znani knjigar in tiskar g. Viljem Blanke. V nedeljo se je vršil pogreb, ki je bil velik. — V nedeljo so pokopali tudi gospo Strohmeier, soproga vrvarja in hišnega posestnika g. Strohmeierja. Ponesrečila se je v vinogradu v Halozah.

Iz Primorske.

— p Kravv zločin zaradi dedščine. V družini posestnika Ivana Zulian v Rimanjih je vladalo že dalj časa hudo sovraštvo, ker je mlajši sin Josip zahteval, da mu oče odšteje njegov delež na dedščini, a oče in starejši sin sta se temu upirala. Minoli pondeljek sta starejši sin Ivan in oče s sekiro napadla Josipa, ko se je vrnil z dela, in ga potem mrtvega zavlekla na cesto. Oče je šel nato orožnikom sam javit umor. Zuliana očeta in sina so zaprli.

— p Ruski konzulat v Trstu. Te dni se je v Trstu otvoril konzulat sovjetske Rusije (URSS), ki ima začasno svoj sedež v hotelu Milano. Konzul je dr. Adolf Goldberg.

— p Smrtna kosa. V Dolini pri Trstu je umrla ga. Uršula Pangerc, soproga gostilničarja in bivšega župana Pangerca.

Iz Ljubljane.

Skrinjica SLS v Ljubljani je

4.

Kandidat:

Dr. Anton Korošec

Namestnik:

Franc Terseglav

Volivni shod Narodnega bloka v Ljubljani.

Za volivni shod Narodnega bloka v Ljubljani, ki se je vršil večeraj zvečer v veliki dvorani hotela »Union«, so delali režimski listi že cel teden silno reklamo. Mobilizirali so Sokole, svoja prosvetna društva, uradništvo in javne nameščence sploh, železničarje, delavce v vseh podjetjih, kjer gospodarijo demokrati, pritiskali so na bližnjo ljubljansko okolico in tudi na bolj oddaljene kraje ob železnici, da bi napolnili veliko dvorano, pa vse skupaj ni nič pomagalo. Če ne bi bili prisilili tudi državnih in privatnih uradnic, da napolnijo galerijo, bi bil nudil shod, ki so ga proglašali za »manifestacijskega«, zelo vsakdanjo sliko.

Prihod dr. Pivka.

Kot posebna privlačna moč za obisk manifestacijskega shoda naj bi bil služil dr. Pivko, demokratski kandidat za mariborsko okrožje. Na prihod dr. Pivka so opozarjali ljubljansko občinstvo še s posebnimi letaki, ki so jih kar v paketih trosili razni raznašalci po ljubljanskih ulicah celo popoldne. Dr. Pivko se je pripeljal v Ljubljano okoli polpetih v spremstvu kakih 50 članov mariborske Orjune. S tem svojim častnim spremstvom se Ljubljancem ni posebno prikupil, ker so Ljubljancem mirni ljudje in nobeni razbojnik, da bi mirne ljudi napadali podnevi na cesti. Ta nastop mora smatrati vsak dostojen Ljubljanečan za izzivanje in za neopravičeno in neutemeljeno žalitev.

Dr. Pivka je sprejelo na kolodvoru okoli 250 ljudi, večina seveda samih mladih fantov brez volivne pravice. Slišali smo samo en klic »Živijo Pivko«, nato pa se je dr. Pivko vsedel v voz in se odpeljal na svoje stanovanje.

Zborovanje v »Union«.

Za večerno zborovanje so demokrati delali priprave kakor da gre za odbijanje kakega groznega napovedanega naskoka na njihov shod. Zadnji vhodi v »Union« so bili vsi zaklenjeni in zastraženi, od glavnega vhoda do dvorane pa so stale goste, s palicami in bokserji dobro oborožene vrste sokolskih voditeljev. Vsakega človeka, ki je hotel v dvorano, je premotrilo po par sto oči, če je »naš« in zanesljiv. Počasi se je dvorana napolnila z gosti iz Štajerske in Kranjske, z Dolenske in Gorenjske, nekaj jih je bilo tudi iz Ljubljane. Orjuna se je shoda udeležila pod osebnim poveljstvom g. Kranjca, tako da so se Ljubljancem vpraševali, če hoče tudi demokratsko vodstvo pregnati.

Govori.

Zborovalce je pozdravil poslevoedeči podpredsednik JDS g. dr. Dinko Puc, ki se je zborovalcem zahvalil za številen odziv na vabilo. Pozival jih je, naj se vsi pridružijo narodnemu bloku, da z združenimi močmi stro klerikalnega zmaja in se bore za kulturo. (Viharno ploskanje, burno odobravanje in nepopisno navdušenje zlasti na galeriji.)

Nato je govoril dr. Pivko iz Maribora. Zahvalil se je za sijajen sprejem v Ljubljani, pripovedoval nekaj, kako je na Štajerskem lepo in vse navdušeno za narodni blok, potem pa se je zahvalil dr. Korošču, ker je med vojno brez ozira na strankarsko pripadnost lojalno podpiral rodbino dr. Pivka. Končno je pozval vse navzoče na delo za kulturo proti klerikalnemu zmaju. (Viharno ploskanje, burno odobravanje in nepopisno navdušenje zlasti na galeriji.)

Kandidat za ljubljansko mesto g. dr. Mohorič je povedal poslušavcem, da imamo sedaj železnico v Prekmurju in da mora dobro gospodariti, kdor hoče kaj imeti. On je obljubil, da bo dobro gospodaril. (Viharno ploskanje, burno odobravanje in nepopisno navdušenje zlasti na galeriji.)

Naslednji govornik g. dr. Niko Zupančič ni rekel, da bo dobro gospodaril, ampak je rekel, da je avtonomija nekaj bedastega. Ker so zborovalci razumeli to tako, da misli g. doktor s svojimi besedami klerikalce, so govornika navdušeno prekinili. (Viharno ploskanje, burno odobravanje in nepopisno navdušenje zlasti na galeriji.)

Ko so gospodje govorniki povedali, kar jim je ležalo na srcu, se je dr. Pivko še lepo zahvalil g. Stanetu Vidmarju za njegov nastop in njegovo zavzemanje zanj, kakor je g. dr. Dinko Puc zborovalce pohvalil za njihovo vztrajnost in jih še enkrat pozval, naj v nedeljo vsi glasujejo za dr. Antona Korošca!

Zadnje besede g. dr. Dinka Puc so zlasti Ljubljancem pozdravili z gromovitim odobravanjem in nato so se mirno razšli.

Po shodu.

Po shodu so nekateri ljudje po ulicah nekaj malega kričali, zmenil se pa pol ure po shodu ni nihče več ne za klice in še manj za shod.

Ljubljancem bodo seveda 8. februarja neustrašeno in mirno glasovali za dr. Antona Korošca. Tudi to je uspeh večerajšnjega shoda v »Union«.

Ij Za ljubljanske volivce. Mnogo volivcev ši še danes ni na jasnem, na katerem volišču volijo, dasi stojimo že tik pred volitvami in je bilo dovolj časa in prilike, da bi se bili lahko pravočasno o tem prepričali, oziroma poučili. Da se vendar omogoči tudi takim volivcem, poizvedeti za svoja volišča, oziroma volivne lokale, bo v mestni posvetovalnici v nedeljo ves dan zaposlenega nekaj uradništva, ki bo dajalo tozadevna pojasnila.

Na čelu oboroženih Orjuncjev je stal na sinočnjem shodu žerjavščine v Unionski dvorani pred vhomod neki Jug, baje ravnatelj ljubljanskega dekliskega liceja. Upamo, da bo že prihodnji občinski svet našel pota in sredstva, da se takim tipom ne bo izročala več naša ženska mladina v — vrgojo.

Ij Nenadne premestitve. Precejšnje število raznih uradnih organov v Sloveniji je dobilo večeraj sledeče prijazno povabilo: »Gospod veliki župan ljubljanske oblasti Vas z razpisom z dne ... februarja l. 1925 št. ... na podlagi sklepa ministrstva za notranje zadeve Pov. ... premešča od oddelka ... v Ljubljani k ... v Mariboru (Celju itd.). — S tem se vse ...

rešuje službovanja na doseganju službenem mestu z naročilom, da se brez odloga podaste na Vaše novo službeno mesto. Ni treba nikogar opozarjati, da izmed demokratov tega prijaznega vabila ni nihče dobil. Dobili pa so teka vabila vsi, katere bi gotovi gospodje radi pripravili ob njihovo volivno pravico. Zato so jim tudi naročili, da morajo odpotovati brez odloga.

Ij Pa še žlico!< Ko se je mariborski kandidat dr. Pivko včeraj poslavil od svojih znancev pred hotelom »Union«, je pristopil k njemu delavec in mu ponudil žlico z besedami: »Nate še žlico, da boste lažje jedli, ko boste pri koritu.«

Ij Velik demokratski shod za Vodmat se je vršil v sredo v gostilni g. Zupančiča na Ahacjevi cesti. Ko je naš prijatelj vprašal v gostilni, če je bilo na shodu res 200 ljudi, kakor je poročalo »Jutro«, je odgovorila natakarica: »Morebiti, če jih štejete po avstrijski valutii!<

Ij Prosvetna zveza tem potom obvešča posetnike prosvetnih večerov, da se isti ne vrši danes, temveč 13. febr. 1925 v Ljudskem domu.

Ij Uslužbenice mestnega dohodarstvenega urada vabi neki gospod istega urada na volivni sestanek pri g. Košaku. Na sestanku bo poročal g. Likozar, ki ga imajo uslužbenice dohodarstvenega urada kot dolgoletnega referenta še v prav dobrem spominu, ker jim je pridobil toliko »dobrot.«

Ij Akademsko svoboda. Že ob priliki zadnjega štrajka na ljubljanski univerzi meseca decembra smo imeli priliko videti, kaka akademsko svoboda vlada med naprednimi akademiki. Sedaj pa so svojo liberalnost znova pokazali. Nekje v Ljubljani je zbranih v neki hiši okrog 130 naprednih akademikov. Nek moččen gospod in naprednjak stare korenine je pozval napredno akademsko mladino pred sebe in ji povedal: »Kaj je Vaša dolžnost, veste! Katera je Vaša skrinjica, tudi veste! Sicer pa sem jaz itak predstavnik skrinjice! ... Gospodu ni bilo treba naprej govoriti, ker so ga svobodni napredni akademiki takoj razumeli. Kako bi tudi ne! Ako ne bi ubogali, bi gospod sestavil nov imenik v dveh izvodih. Enega bi poslal v Belgrad ministru za prosveto, drugega bi obdržal zase, prav specielno za domače notranje hišne razmere. Napredni akademiki pa ljubijo red in mir v domači hiši in se radi s sami solnčijo pod okriljem prosvetnega ministra.

Ij Pred glavno pošto se je pred kratkim težko ponesrečila 68 let stara zasebnica gospa Ivana Leopold iz Ljubljane. Podlegla je poškodbam. Zato se ponovno opozarja mladina na to, da ne ovira po nepotrebnem prometa pred pošto in Magdičevu trgovino na ta način, da zasede trotoar in se še stari ljudem ne izogne. Kakšne zle posledice lahko nastanejo, kaže gornji slučaj.

Cerkveni vestnik.

ROMANJE V RIM.

I.

Mi Slovenci obeh škofij pojedmo skupaj sami za se. V Mariboru je glavni odbor za vse potrebne priprave. Kanonik dr. Tomaž Klinar in tajnik Prosvetne zveze g. Zor sta člana tega odbora.

II.

Dosedaj je določeno:

a) Odpeljemo se tako, da pridemo v torek 26. majnika jutraj v Padovo, kjer bomo v cerkvi sv. Antona opravili pobožnost.

Iz Padove se odpeljemo tako, da bomo v Florenci lahko kosili in si mesto ogledali. Otdot se bomo tako odpeljali, da bomo v sredo zgodaj jutraj prispeli v Rim. Tu bo vse tako urejeno, da se bomo mogli koj odpeljati na pripravljena stanovanja.

b) Iz Rima se odpeljemo v torek 2. junija tako, da bomo v sredo zgodaj prišli v Asisi, kjer bomo sv. Franciška počastili. Kmalu se bomo odpeljali dalje in si, ako bo mogoče, ogledali Benetke. Domov bomo prišli v noči od 3. na 4. junija.

III.

Naš mariborski odbor je že v zvezi a) z rimskim odborom za pripravo stanovanja in hrane in legitimacij, b) z laškim železniškim načelnštvom radi vlaka in voznih kart, c) z ministrom zunanjih zadev v Belgradu radi olajšave potrebnih potnih listov.

IV.

Da se uredi stanovanje, hrana in vlak, mora odbor čim prej vedeti število romarjev. Zato naj gospodje poskrbe, da se romarji čim prej zglase tako, da bo do 20. februarja odboru število prijavljeno.

To je tudi potrebno radi voznih železniških kart. Odbor jih bo dobil iz Rima in bo na karto zapisal ime romarja, kar bo že za laški vizum veljalo. Ker bo pa treba vozne karte naprej plačati in tudi dati aro za stanovanje, naj priglasevci pošljejo kar naprej, ako je mogoče, ne po 500, ampak po 1000 dinarjev.

Imena in denar naj se pošlje ljubljanskemu odboru: Predsednik kanonik Klinar, tajnik Vinco Zor, blagajnik Karol Gros, semeniški ekonom, član odbora Pavlin.

Za pošiljanje denarja naj se gospodje poslužijo položnic škof. ordinariata v Ljubljani, ki naj jih zaznamujejo s črko R.

V.

Ko bomo vedeli, koliko romarjev bo iz naše in iz lavantske škofije, bo odbor določil, kako se bomo pripeljali od doma do Postoje.

Prosveta.

pr Nova čitanka za obrtne šole. Profesor Henrik Podkrajšek je sestavil novo slovensko čitanko za obrtna učilišča. Čitanka je prikrojena za naše nove državljanske razmere. Ne bi omenjali Podkrajškove obrtne čitanke, ako bi tega ne bi bilo nujno potreba v svrhu ja ijenja te za našem obrtno-strokovnem polju. Za to bodi dovoljeno v splošno korist in informacijo par stavkov. Podkrajškova čitanka za obrtne šole je posebnost svoje vrste. Knjiga je sestavljena v harmonično zakroženi vsebini. Prvi del vsebuje vzgojne, poučne in zabavne spise. N. pr.: Pregovori o Bogu, Salomonovi pregovori; O lepem vedenju; O redu in snagi, o poštenosti, o značaju, o vrednosti časa in dela, o domovinski ljubezni itd. — In vzgoja našega obrtnega naročaja je poglavna točka v izobrazbi naših bodočih obrtnikov in industrijcev. — Drugi del čitanke nam nudi krasne izbrane članke iz narodnega gospodarstva tako n. pr. o kartelih in trustih, o gospodarskem pomenu strojev, o vrednosti denarja, o kreditu in kreditnih zavodih, o zavarovanju, o varčnosti, o delu, o narodni blaginji itd. — V tretjem poglavju sledo zelo poučni članki iz zdravstva, kakor: o človeku (telesu) sploh, o obleki, jedi in pijači, o pogubnem vplivu alkohola in nikotina na razvoj človeškega organizma, o prvi pomoči ob neizodah v delavnicah in kako se iste zabranjujejo. — Tretji oddelek končuje z izbornim člankom o javni skrbni za zdravje. — Četrto poglavje prinaša kratek pregled občega zemljepisa in gospodarskih razmer glavnih velesil v Evropi in Ameriki. Peti oddelek je posvečen zgodovini starih Slovanov, slovanski zadrugi, slovanski zgodovini in slovanski obrti in rokodelstvu v prejšnjih stoletjih. Šesto poglavje je za obrtnika

najinteresantnejše, kajti tu ima priroda, umetni obrt in umetnost svojo besedo. Strokovni članki o prirodnih silah, o umetnem obrtu, o stavbarstvu, stavbnih slogih, o slikarstvu, tiskarstvu, časnkarstvu; velik del je posvečen gradivoznanstvu raznih panog (les, železo, premog, kamen itd.). — Sedmo poglavje vsebuje glavna določila iz državljanskega nauka: ustava, občina, volivna pravica, domovinska pravica itd. — Čitanko zaključuje osmo poglavje, ki je posvečeno raznim lepim domačim in tujim življenjepišom, tako: ustanovitelju mlinarske obrti v Sloveniji Petru Majdiču, dalje Matevžu Langusu, A. Samassi, G. Tönnesu, I. Mathianu, Valvasorju, Fulionu, Stephensonu itd. — Čitanka bo zelo koristno služila vsem obrtnim šolam, tudi nadaljevalnim. Priporočati bi jo bilo treba zlasti tudi obrtnim mojstrom. — Čudno, da so pri zadnjih odlikovanih pozabili na velikega, resnega kulturnega delavca na velezasluženega profesorja Podkrajška, ki ima neoporečne zasluge na obrtnem šolskem polju! — Dr. V. R.

Narodno gledališče v Ljubljani.

D'RAMA:

Začetek ob 8. uri svečer.

Petek, 6. febr.: Zaprto.
Sobota, 7. febr.: VERONIKA DESNIŠKA. — Red C.

Nedelja, 8. febr. ob 15. uri pop.: PEPELUH, mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri zvečer: STRICKOVE SANJE. — Izven.

C'ERA:

Začetek ob 8. uri svečer.

Petek, 6. febr.: PRODANA NEVESTA, gostuje ga Ema Destinova. — Izven.

Sobota, 7. febr.: SMRTNA TARANTULA IN KARAKTERISTIČNI PLESI. — Red F.

Nedelja, 8. febr. ob 20. uri zvečer: DON JUAN. — Izven.

Ponedeljek, 9. febr.: Zaprto.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja in prosi vse gledališke abonente, da poravnajo do 10. t. m. zadnji, to je šteti obrok abonmaja. Prav posebno se prosijo zamudniki, da poravnajo svoj dolg.

Pepeluh. Dramska premiera 31. januarja. Ivan Lah je napisal na podlagi narodne pravljice o Pepeluhu otroško igro v sedmih slikah, glasbo ji je zložil L. M. Škerjanc. Pepeluh je tretji brat, ki mora živeti zaradi objestnosti drugih dveh kot bebec in lenuh na domači peči. Oče je bil naročil pred smrtjo, naj ga pride vsak sin po eno noč strážiti na grob, a za vse tri mora opraviti Pepeluh, ki dobi poslednjo noč od očeta čarobno piščalko v dar. V onem času je bilo v deveti deželi veliko razburjenje, ker se ne morejo odločiti, koga bi dali princezni za moža. Očetov duh se prikaže in svetuje, naj skupljejo globoko jamo, preko katere naj jahajo tekmeči. Oba Pepeluhova brata propadeta pri dirki, Pepeluh pa zapiska na piščal in se spremeni v krasnega viteza ter zdrirja čez jamo. A potem izgine. Vdruči se je že isto zgodilo in tedaj svetuje očetov duh, naj se dotakne kraljčina zmagovalca v tretji tekmi na čelu, nakar mu zasije zvezda, ki ga bo izdala. In res. Pepeluh s zvezdo se osveti domov grede bratoma, na domači peči pa ga zaslede ogleduhi ter ga odvedejo v deveto deželo, kjer je zakraljeval.

Poetično in simbolično snov je Ivan Lah brez globljih spoznanj in s precejšnjo površnostjo preliel v dramsko formo. Ostavil je inscenaciji in režiji važnejše karakterizacije in celo humor v poljubno rešitev, ne da bi jo pesniško poglubil. Zato smo pri predstavi močneje čutili režiserjevo iniciativo, ki je srečno prebrodila razne plitvine. Deveta dežela je imela kitajsko obleko, kar je dalo sla-

vim scenam zanimivost. Z ozirom na celotno uspelo inscenacijo pa tvorijo neprodni »oblake«, ki zakrivajo sceno na grobu in Pepeluhovo kraljevanje, nepričakavano oviro.

V živahnem tempu predstave so tvorili dobre kreacije skoraj vsi sodelujoči. Posebno je treba omeniti oba hlapca (gg. Cesar in Plut) in g. Rogoza, ki je iz svoje literarno zgrešene vloge znal stvoriti užitnega burkeža; mnogo manj sta si prizadevala Pepeluhova brata (gg. Drenovec in Peček).

Igra bo vkljub navednim nedostatom z ozirom na originalno uprizoritev gotovo dosegla pri otrocih svoj cilj, — vzbujala bo dovolj smeha. M.

Po svetu.

sv 8 milijonov lir v dobrodelne svrhe. Osrednji odbor Lombardske pokrajinske hranilnice je sklenil, da daruje povodom vladarske 25 letnice Viktorja Emanuela v dobrodelne svrhe 8 milijonov lir. Od tega dobi zavod za proučevanje raka, ki se ustanovi v Milanu, 1 in pol milijona lir, 6 in pol milijona lir se pa porabi za ustanovitev zaklada, iz katerega se bodo dajala delavcem in kmetom v Lombardiji posojila za zgradbo lastnih domov.

sv Narodno premoženje Združenih držav. Zvezni urad za ljudsko štetje v Washingtonu je izdal poročilo o narodnem bogastvu Združenih držav. Skupna vrednost celokupnega narodnega imetja je znašala konec meseca decembra 1922. l. 320.806.862.000 dolarjev, to je vsota, ki si je skoro predstavljati ni mogoče. Poglaviti del vrednosti odpada na nepremičnine: zemljišča, zgradbe itd. v znesku 155.908.625.000 dolarjev. Od l. 1922. do 1922. se je vrednost narodnega premoženja zvišala za 72,2 odstotka. Po izjavi senatorja Ladda je tri četrtine vsega bogastva v rokah petih odstotkov državljanov, na vse ostale državljanje odpade le ena četrtina.

sv Velika poneverba v Napolski banki. V Banco di Napoli je poneveril uradnik Carlo Provasi 1 milijon lir in pobegnil.

sv Miljardni deficit mesta Budimpešte. Budimpeštanski mestni proračun za l. 1925. izkazuje 80 milijonov zlatih kron izdatkov in 96,5 milijonov zlatih kron stroškov, tedaj 16,5 milijonov zlatih kron ali 280 1/2 milijarde ogrskih kron stroškov. Za kritje primanjkljaja še ni poskrbljeno. Te dni pride v Budimpešto strokovna komisija inozemskih upnikov budimpeštanske mestne občine, ki bo pregledala računsko knjigo. Potem se začne pogajanja zaradi poravnave. Po mnenju gospodarskih krogov se doseže v najugodnejšem slučaju poravnava temeljem 50%.

sv Junaški čin telefonistke. »Corriere della Sera« poroča o junaskem činu ameriške telefonistke. V mestu Brooks (Maine) je nastal požar v neposredni bližini največjih trgovin in skladišč. V neki hiši, ki jo je že objel plamen, je bila tudi telefonistka Carrie Johnsonova, ki je ravno tisti čas imela pri telefonu službo. Dasi so v stanico že žvignali plameni, je telefonistka vztrajala pri aparatu pa klicala ognjeasce. A ko so ti prišli, so našli le še nekaj ogorkov od gdnice Johnsonove. Njena prisotnost duha in srčnost pa je otela požaru velik del mesta.

sv Praške mestne knjižnice v I. 1924. V praških mestnih knjižnicah, obstoječih iz centralne knjižnice, 21 njenih podružnic in glasbene knjižnice, je bilo v minoletem letu vpisanih vsega 22.172 članov. Obiskalo je knjižnice 378.046 čitateljev, ki so si izposodili 990.144 knjig, tako da odpade na vsakega praškega prebivalca po 1,46 knjige. Čitalnice, kjer so časopisi — vsega 11 sob in 5 posebnih sob za mladino — je obiskalo lani vsega 117.995 oseb.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

»Sedaj pa pritehtaj,« je zaklical in vrgel svojo vrečo tehtalca, ki je natresel vanjo iz vreč obeh izgubitelj za štiri sto dolarjev zlatega prahu.

»Pokonci vsi skupaj!« je nadaljeval Daylight.

»In vsakdo povej, kaj pije. Dobitelj plačal.«

»Moja je ta noč!« je vpil devet minut pozneje. »Samotni volk sem, ki sem videl trideset zim. Moj rojstni dan je danes, edini moj dan v letu, in jaz položim vsakogar od vas na hrbet. Le naprej, vi drugi! Vse vas pomečem v sneg. Naprej, vi chechaqu!« pa starodobnik, da vas krstim vse!«

Družba je vrela na prosto, samo točaji in poječi pijanci so ostali. Mac Donaldu je šinila v glavo brzeča misel, da bi prizanašal svojemu dostojanstvu, pa je z iztegnjeno roko stopil proti Daylightu.

»Kaj? Ti prvi?« se je že zasmejal Daylight in ga prijel za roko kakor v pozdrav.

»Ne, ne,« je oni naglo ugovarjal. »Samo čestitam ti k rojstnemu dnevu. To se razume, da me lahko vržeš v sneg. Koliko upanja na zmago pa imam zoper človeka, ki vzdigne devet sto funtov?«

Mac Donald je tehtal sto in osemdeset funtov in Daylight ga je prijel samo za roko. Zdajci pa je z nenadnim sunkom dvignil salunarja od tal in ga vrgel z obrazom navzdol v sneg. Kakor bi trenil, mu je sledilo pol tucata drugih. Hitro je pograbil drugega za drugim, ki so mu bili najbližnji. Upor je bil brezuspešen. Vseprek so mu leteli iz rok, padajoč v vseh mogočih položajih v mehki sneg. Ob temotni zvezdni svetlobi je kmalu postalo težavno razločiti

one, ki jih je že pometal v sneg, od onih, ki so še čakali, da pride vrsta nanje, radi tega je naposled začel otipavati vratove in hrbte, ali so suhi ali zasneženi, da je vedel koga še prijeti.

»Ze krščen?« se je glasilo navadno vprašanje, ko je iztegoval svoje mogočne roke po možakih.

V dolgi vrsti jih je ležalo v snegu že nekaj tucatov, mnogi drugi pa so poklekali narejeno ponižno, si potresali s snegom glavo trdeč, da je pri njih že opravil obred. Trdno pa je stala gruča petorice pokonci, gozdozniki in obmejnik, željni borbe ob rojstnem dnevu vsakogar.

Možaki, ki so dovršili najtršo šolo življenja, veterani cele množice bojev in pretefov, možaki krvi, znoja in žilavosti, so bili ti ljudje, ampak manjkalo jim je enega, kar je Daylight posedoval v veliki meri, in to je bilo: malone popolni možgani pa usovršene mišice. To je bila sicer samoposebi enostavna, nikakoršna vrlina njegova. S to lastnostjo je takorekoč prišel na svet. Njegovi živci so vse hitreje delovali nego njihovi, delovanje njegovega duha, ki je vršilo v hitrih činih njegove volje, je bilo hitrejše od njihovega in njegove mišice so se brže odzivale volji kakor njihove. Bil je pač tako ustvarjen. Njegove mišice so bile silno razstrelivne. Vzvod njegovega telesa so delovali kakor čeljusti jeklenih pasti. Povrh vsega tega pa je imel moč, tisto silno moč, ki jo ima komaj eden med milijoni, moč, ki ni bila odvisna od velikosti, ampak od stopnje, silna organska sila, ki je bivala v mišicah samih. Tako je mogel svojo moč uporabiti tako brzo, da je dosegel svoj namen, preden se je nasprotnik sploh zavedel in mogel ustavljati. Ako pa je on začutil kako posebno moč, se je zavedel tako hitro, da se je rešil z uporom ali pa s tem, da je liki strela nastopil s protimočjo.

»Saj nima pomena, da bi stali tam,« je Daylight nagovoril čakajočo gručo. »Najbolje je, da klonite in se daste krstiti. Mogoče je, da bi me kak drugi dan v letu spravili na tla, ampak na moj rojstni dan vedite, da sem jaz najgorši od vseh. Ali ni tistile Pat Hanrahan, ki je videti tako lačen in voljan? Kar naprej, Pat.«

Pat Hanrahan, bivši borec in pretepač-veščak je stopil naprej. Možaka sta se sprijela in predno še je Daylight napel svoje moči, je bil Irec že v neusmiljenem vijaku polovičnega nelzona, ki ga je zagrebel do pleč v sneg. Joe Hines, bivši gozdar, je priletel v sneg, kakor bi bil padel iz drugega nadstropja.

Vse to ni Daylighta ni malo utrudilo. Ni malo ni sopesl in se napanjal. Vse se je vršilo bliskovito. Tako je zdravnik Watson, sivobrادي korenjak železnih mišic, pravi strah rokoborcev, zletel v sneg v drobcu sekunde pred svojim napadom. Ko se je pripravil na naskok, ga je Daylight zgrabil s tako silno nenadnostjo, da ga je vrgel vznak in z glavo v sneg. Olaf Henderson, ki mu je dal ta dogodek nober nauk, je skušal nenadoma navaliti na Daylighta in je planil nanj od strani, ko se je oni pravkar sklonil in stegnil roko, da bi pomagal Watsonu iz snega. Daylight se je spustil urno na vse štiri, tako da je Olaf zadel vanj s koleno. Naval pa je bil tako silen, da je Olaf zletel preko njega. Preden pa je mogel vstati, ga je Daylight vrgel na hrbet in mu s snegom drgnil obraz in ušesa in mu tlačil cela perišča snega za vrat.

»Enako dober borec sem kot ti, Daylight,« je vresčal Olaf, ko se je zopet pobral, »ampak, pri Jupitru, takega prijema, kot je bil ta, pa še nisem videl.«

* nelzon — neke vrste prijem pri rokoborbi.

* chechaquo (čičeko) = indijansko: nežnonožec.

Gospodarstvo.

Krediti Narodne banke.

Na zadnji seji belgrajske trgovske zbornice je bil tudi referat o kreditih Narodne banke, iz katerega posnemamo:

Kredit, ki jih daje Narodna banka, so dvojni: izvozniki ali sezonski ter redni. Izvozniki ali sezonski ter redni izvozniki kredit se daje samo onim tvrdkam, ki trgujejo z deželnimi pridelki, ali bankam, ki dajejo kredite izvoznikarjem. Teh izvoznikih kreditov je bilo leta 1922. za 348 milijonov dinarjev, l. 1923. za 165 ter l. 1924 za 255 milijonov dinarjev.

Redni krediti se razlikujejo od sezonskih po tem, da se oni morejo stalno izkoriščati t. j. rok jim ni odrejen. Te kredite je odredila Centrala in vse bančne podružnice do septembra leta 1922. Po zakonu more dati Narodna banka samo trikrat toliko kreditov, kolikor je njene zlate podloge izvemši državne kredite. Rednih kreditov je bilo leta 1922. okoli 1537 milijonov dinarjev, l. 1923. okoli 1317 in l. 1924. okoli 1103 milijone dinarjev. Od skupne svote rednih kreditov, ki so znašali 31. decembra lani 1403 milijone dinarjev, odpada: na trgovske tvrdke, ki se bavijo z izvozom 63.966.000 dinarjev; trg. tvrdke, ki se bavijo z uvozom 101.350.000 dinarjev; industrijske in industrijska podjetja 230.968.000 Din; na obrtnike 10.374.000 dinarjev; na poljedelske zadruge 9.300.000 Din; na ostala podjetja in ustanove 80.366.000 Din na denarne zavode 606.900.000.

Po višini kreditov se svota 1.103 milijonov dinarjev razdeli: kreditov do 50.000 Din ima 1317 tvrdk za 36.452.000 Din; kreditov od 50.000 do vstevši 100.000 Din ima 481 tvrdk za 33.511.000 Din; kreditov od 100.000 do vstevši 500.000 Din ima 688 tvrdk za 172.421.000 dinarjev; kreditov nad 500.000 Din ima 273 tvrdk za 855.813.000 Din.

Skupni obtok bankovcev za bankine posle je znašal lani okoli 1.495 milijonov dinarjev.

Z revizijo ali ukinjenjem so bili bankini krediti zmanjšani v letu 1923. za približno 220 milijonov dinarjev, v letu 1924. za približno 215 milijonov dinarjev.

Tudi letos se bo vršila revizija kreditov po rednem občnem zboru delničarjev Narodne banke, ki bo v prvi polovici meseca marca t. l.

Po tej reviziji bo zopet mogoče misliti na dajanje novih kreditov.

Poštnočepovski promet v mesecu decembru 1924. Dne 30. novembra 1924. so znašale vloge pri 4 poštnočepovnih zavodih v državi 235.320.357 dinarjev, dne 31. decembra lani po so narasli na 296.241.359 dinarjev. V teku meseca decembra 1924. se je izvršilo vplačil za 1.545.828.189 dinarjev, izplačil pa za 1.484.907.187 dinarjev. Potemtakem je dosegel celokupni promet rekordno višino v znesku 3.030.735.376 dinarjev.

g Novo ležišče premoga. V Varandolu pri Kraljevem, 70 km od železniške proge so našli ležišče premoga. Premog je izvrstne kakovosti in ima 6500 kalorij. Posebna komisija se bavi z vprašanjem zgraditve industrijskega tira, zvezanega z železniško progo Stalac—Užice.

g Velesojem za sladkor v Magdeburgu. Konzularni oddelek ministarstva zunanjih del je naznanil Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je prejelo od našega poslanstva v Berlinu obvestilo, da se vrši v Magdeburgu od 23. maja do 7. junija t. l. velesojem za sladkor. Velesojem se vrši ob priliki proslave 75 letnice »Udruženja nemške sladkorne industrije«. Nemci žele pokazati točno sliko svoje produkcije in tehničnega napredka v tej stroki in radi tega ne bodo pripuščeni razstavljalci-tuji državljani.

g Razstava mlekarških proizvodov. Ministarstvo zunanjih del poroča Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo na letošnjem mednarodnem vzorčnem velesojem v Milanu, ki se bo vršil od 12. do 27. aprila t. l., urejena posebna sekcija za mlekarške proizvode. Naš generalni konzulat v Milanu poziva vse naše interesente, da se udeležijo razstave v čim večjem številu. Lanske razstave so se udeležile skoro vse evropske in južnoameriške države. Ker se naša država ni razstave udeležila lanskega leta, naj bi letos ne izostala.

Borze.

5. februarja 1925.

DENAR.

Zagreb, 5. februarja. Italija 2.57—2.60 (57—2.60), London 295.70—298.70 (296.95), New York 61.40—62.40 (61.48—62.48), Praga 1.81625—1.84.525 (1.8187—1.8487), Dunaj 0.0867—0.0887 (0.0867—0.01887), Curih 11.95—12.05 (11.04—12.04), Amsterdam 24.95—25.25.

Curih, 5. februarja. Budimpešta 0.0072 (0.072), Berlin 1.2340 (1.2330), Italija 21.27 (21.56), London 24.82½ (24.815), New York 518.10 (518.10), Pariz 28.07 (28.05), Praga 15.30 (15.28), Dunaj 0.0073 (0.0073), Bukarešt 2.67½, Sofija 3.79½, Belgrad 8.35 (8.375).

Devize: Belgrad 1144, Kodanj 12640, London 339800, Milan 2946, New York 70935, Pariz 3847, Varšava 13610.

Valute: dolarji 70460, angleški funt 338, francoski frank 3840, lira 2935, dinar 1139, čehoslovaška krona 2083.

Praga. Devize: lira 141.75, Zagreb 54.80, Pariz 184½, London 162.175, New York 33.80.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo iz leta 1921. 65 (blago), 2½% drž. renta za vojno škodo 130—135, Celjska posojilnica d. d. Celje 209—214, Ljubljanska Kreditna banka, Ljubljana, 230 (denar), Merkantila banka, Kočevje, 115—127, Prva hrvatska štedionica, Zagreb, 879—900, Slavenska banka, Zagreb, 68 (denar), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana, 146 (blago), Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, 410 (blago), Združene papirnice Vevče 100 (denar), Stavbna družba d. d., Ljubljana, 280—290, 4½% Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 89 (blago).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb, 109—110, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb, 59.50—60, Ljubljanska Kred. banka, Ljubljana, 240—243, Prva hrvatska štedionica, Zagreb, 890—900, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb, 56—57.50, Hrv. slav. d. d. za ind. šecera, Osijek, 770, Našica 38, Guttman 655—666, Slavonija 59.50—60, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, 390—411, Vojna odškodnina 129.50—130.

Dunaj. Efekti: Živnostenska banka 906.000, Alpine 433.500, Greinitz 139.000, Trboveljska družba 464.000, Hrv. eskomptna banka 116.000, Leykam 155.000, Hiv. slav. dež. hip. banka 67.500, Avstrijske tvornice za dušik 150.000, Gutmann 650.000, Mundus 885.000, Slavex 185.000, Slavonija 66.000.

New York, 4. februarja Belgrad 160, London 479, Pariz 542.50, Curih 19.305.

Chicago, 4. februarja. Pšenica za maj 199.5, za julij 168.50, za september 153½; koruza za maj 137½, za julij 138½, za september 137½.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Bukovi hloidi, od 25 cm prem. naprej, od 2.50 m dolž. napr., fco nakl. post., 3 vag., 245—250 (zaklj. 245); trami, monte, od 3/3—9/11, fco meja 385 (blago); borovi remeljni, 50/50, 50/80, 4 m dolž., pričeljeni, fco Pliberk avstr. meja 700 (blago); orehovi plohi, neobrobjeni, različne dimenzije, fco meja 1000 (denar); bukova drva, 1 m dolž., napolsuha, fco nakladalna postaja 19—21). — Žito in poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana 475 (denar); pšenica bačka, par. Ljubljana 560 (blago); moka pšenična krmilna št. 8, pap. vreče, b/n, fco Ljubljana 300 (blago); otrobi fini pšenični, jutaste vreče, b/n, fco vagon Ljubljana 240 (blago); koruza nova, promptna, fco Ljubljana 270 (blago); koruza nova, dobavitev februar, fco Postojna trans. 275—280; koruza nova, dobavitev marec, fco Postojna trans. 290 (bl.); koruza nova, dobavitev april, fco Postojna tr. 295 (blago); koruza nova, def., umet. sušena, loco Ljubljana 250 (blago); rž, par. Ljubljana 490 (blago); oves srbski, par. Ljubljana 330 (blago); oves srbski, loco Ljubljana 365 (bl.); krompir beli, fco dol. postaja 155 (blago). — Stročnice, sadje: fižol koks, Ia, štaj, b/n, fco vagon Postojna trans. 525 (blago); fižol ribičan, čišč., b/n, fco Postojna trans. 300 (denar). — Mast, slanina, sir: svinjska mast, gar. čista, v sodih po 200 kg, fco Ljubljana, za kg 30 (blago).

Orlovski vestnik.

Beleznice »Članarina rednih članov, starešin in podpornih članov« je založila Društvena nabavna zadruga v Ljubljani. En izvod stane 5 Din.

NOTE za »Proste vaje za članice za leto 1925« in note za »Proste vaje za člane za leto 1925« so izšle. Dobjo se pri Društveni nabavni zadrugi v Ljubljani in stane komad po 3.50 Din.

Naznanila.

Družabni klub ima svoj sestanek v nedeljo 8. februarja ob 8. zvečer v veliki dvorani Akademskega doma. Spored običajen. — Odbor.

Turistika in sport.

Držalne tekme. V nedeljo, 8. t. m. se vrši ob povoljnem vremenu na drsališču SK Ilirije tekma v umetnem drsanju za prvenstvo Jugoslavije in priključno nanjo tekma seniorjev, z nekoliko lažjim programom. Ako bi se vreme zopet spremenilo, sledi pomovna preložitve. Naslov za prijave: SK Ilirija, Miklošičeva c. 13-III. Program: ob 8. uri obvezno drsanje seniorjev, ob 9. uri prosto drsanje obeh skupin.

Sestanek nogometne sekcije SK Ilirije se vrši v ponedeljek 9. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Novi svet«, Gosposvetska cesta. — Polnoštevna udeležba dolžnost! — Odbor.

Za pomladansko sezijo

je naročeno pri svetovno znanih angleških tvornicah najmoderneje blago, na kar opozarjamo vse ljubitelje finih oblačil. Dobilo se bo po jako nizkih cenah pri tvrdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Kje bomo volili v Ljubljani.

I. volišče — Šolski okraj (od Kodeljevega do Strossmayerjeve ulice) — v II. državni gimnaziji, Strossmayerjeva ulica 1:

Ambrožev trg — Baraka pri mestni klavnici — Ciril Metodova ulica — Delarska ulica (sedaj Potočnikova ulica) — Domobranska cesta — Za gradom št. 9 in 11 — Cesta na Kodeljevo (sedaj Povšetova cesta) — Kumanovska ulica — Mesarska cesta — Vojvode Mišičeva cesta (sedaj Mišičeva cesta) — Mišičeva cesta (prej Vojvode Mišičeva cesta) — Poljanska cesta od št. 14 do konca — Poljanski nasip od št. 16 do konca — Potočnikova ulica (prej Delarska ulica) — Povšetova cesta (prej Cesta na Kodeljevo) — Stara pravda — Strossmayerjeva ulica — Tomšičeva ulica — Dr. Valentin Zarnikova ulica (sedaj Zarnikova ulica) — Zarnikova ulica (prej Dr. Valentin Zarnikova ulica) — Zrinjskega cesta — Živnozdravska ulica.

II. volišče — Šolski okraj (ostali del) in magistratni okoliš do Tranče — v Mestnem domu:

Barvarska steza — Cankarjevo nabrežje — Kapiteljska ulica — Ključavničarska ulica — Kopitarjeva ulica — Krekov trg — Krojaška ulica — Lingarjeva ulica — Lončarska steza — Mestni trg — Ozka ulica — Pogačarjev trg — Poljanska cesta od št. 2 do 13 — Poljanski nasip od št. 2 do 14 — Ribja ulica — Semeniška ulica — Na stolbi — Streliška ulica — Stritarjeva ulica — Strmi pot — Pred škofijo — Šolski drevored — Studentovska ulica — Pod trančo — Vodnikov trg.

III. volišče — Št. Jakobski okraj, I. del, do Florijanske cerkve — v Šentjakobski šoli:

Sv. Florijana ulica do št. 18 na desni ter do št. 25 na levi strani — Gallusovo nabrežje (prej Sv. Jakoba nabrežje) — Grajska planota — Grudnovno nabrežje (prej Pred prulami) — Sv. Jakoba nabrežje (sedaj Gallusovo nabrežje) — Sv. Jakoba trg — Merosodna ulica — Reber — Rožna ulica — Stari trg — Stiška ulica (prej Zatiška ulica) — Trubarjeva ulica — Vodna steza — Zatiška ulica (sedaj Stiška ulica) — Zvezdarska ulica — Zabjak.

IV. volišče — Št. Jakobski okraj, II. del, do Gruberjevega kanala — v mestni osnovni šoli na Prulah:

Baraka na Prulah — Sv. Florijana ulica od št. 20 na desni ter od št. 27 na levi do konca — Ulica na Grad — Za gradom št. 1, 3 in 4 — Gruberjevo nabrežje — Hrenova ulica — Janežičeva cesta — Karlovska cesta — Osojna pot — Praprotnikova ulica — Privoz — Prule — Sodarska steza — Sredina — Tesarska ulica — Vožarski pot — Zvonarska ulica.

V. volišče — Trnovo — v mestnem otroškem vrteu, Cerkevna ulica 21:

Pri brvi — Cerkevna ulica — Cesta dveh cesarjev — Mala čolnarska ulica — Velika čolnarska ulica — Gerbičeva ulica (prej Pot na pasji brod) — Jelovškova ulica — Jeranova ulica — Karadžičeva ulica — Karunova ulica — Kolezijska ulica, nova (prej Kopaljska ulica) — Kolezijska ulica, stara (sedaj Razlagova ulica) — Pred konjušnico — Konjušnja ulica (sedaj Svabičeva ulica) — Kopaljska ulica (sedaj Kolezijska ulica, nova) — Koseškega ulica — Lampetova ulica — Cesta v mestni log — Cesta na loko — Mencingerjeva ulica — Mivka (prej Mivka, Na Mivki) — Opekarska cesta — Pot na pasji brod (sedaj Gerbičeva ulica) — Pot na Rakovo jelšo — Razlagova ulica (prej Kolezijska ulica, stara) — Razpotna ulica — Riharjeva ulica — Veliki stradon — Staretova ulica — Stranska pot — Svabičeva ulica (prej Konjušna ulica) — Trnovska ulica — Trnovski pristan — Valjavčeva ulica — Vogelna ulica — Zelena pot — Zeljarska ulica.

VI. volišče — Krakovo in I. del Dvorskega okraja do Cojzove in Rimske ceste — volivci A—L — v mestni šoli na Cojzovem grabnu:

Aškerčeva cesta — Baraka ob Aškerčevi cesti — Bičevje (prej Na bičevji) — Bogiščeva ulica — Cojzova cesta — Dobričeva ulica — Emonska cesta — Glinška ulica — Gorupova ulica — Gradaška ulica — Groharjeva cesta — Kladezna ulica — Krakovska ulica — Krakovski nasip — Langusova ulica (prej Tobačna ulica) — Lepi kot — Marmontova ulica — Mirje — Murnikova ulica — Rečna ulica — Rimska cesta — Tobačna ulica (sedaj Langusova ulica) — Tržaška cesta — Verstovškova ulica — Vrtna ulica.

VI. a volišče — Krakovo in I. del Dvorskega okraja do Cojzove in Rimske ceste — volivci M—Z — v mestni šoli na Cojzovem grabnu:

Iste ulice kakor v VI. volišču.

VII. volišče — Dvorski okraj, II. del med Cojzovo in Rimsko cesto do Nunske ulice in Kongresnega trga — v državni realki:

Bleiweisova cesta št. 1 do 15 na desni ter št. 4 do 12 na levi strani — Borštnikov trg (prej Pred igriščem) — Erjavčeva cesta — Gosposka ulica — Gradišče — Gregorčičeva ulica (prej Simon Gregorčičeva in Hilšerjeva ulica) — Hilšerjeva ulica (sedaj Gregorčičeva ulica) — Pred igriščem (sedaj Borštnikov

trg) — Igriška ulica — Križevniška ulica — Levstikova ulica št. 19 in 21 — Markov trg (prej Turjaški trg) — Salendrova ulica — Soteska — Turjaški trg (sedaj Markov trg) — Valvazorjev trg — Vegova ulica — Vrtača — Zagata — Ziljskega ulica.

VIII. volišče — Dvorski okraj, III. del, med Nunsko ulico in Kongresnim trgom do Aleksandrove ceste — v mestnem dekliškem liceju:

Aleksandrova cesta, leva stran — Ažbetova ulica — Beethovnova ulica brez št. 15 in 16 — Bleiweisova cesta od št. 16 do 27 — Breg — Cevljarska ulica — Dvorni trg — Gledališka stolba — Gledališka ulica št. 1, 2 in 4 — Jurčičev trg — Knaflejeva ulica — Kocenova ulica — Kongresni trg — Levčeva ulica — Levstikova ulica, brez št. 19 in 21 — Marijin trg št. 1, 2 in 3 — Muzejski trg — Nunška ulica — Orožnova ulica — Prešernova ulica, leva stran — Cesta na Rožnik — Cesta v Rožno dolino (prej Pot v Rožno dolino) — Rutarjeva ulica — Svetčeva ulica — Selenburgova ulica — Škrabčeva ulica — Strekljeva ulica — Šubičeva ulica — Večna pot — Viška ulica — Wolfova ulica — Zadržna ulica (sedaj Zitnikova ulica) — Zidovska steza — Zidovska ulica — Zitnikova ulica (prej Zadržna ulica).

IX. volišče — Kolizejski okoliš — med Aleksandrovo in Dunajsko cesto — volivci A—U — v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici 10:

Aleksandrova cesta, desna stran — Baraka ob velesojemšču — Beethovnova ulica št. 15 in 16 — Bežigrad — Bleiweisova cesta od št. 28 do konca — Dunajska cesta, leta stran — Dvojakova ulica — Einspielerjeva ulica — Gajeva ulica — Gledališka ulica brez št. 1, 2 in 4 — Gledališka ulica, podaljšana (prej Anton Knezova ulica) — Cesta na gorenjsko železnico (sedaj Vošnjakova ulica) — Gosposvetska cesta — Anton Knezova ulica (sedaj podaljšana Gledališka ulica) — Kobaridska ulica — Kolizejska ulica (sedaj Puharjeva ulica) — Krsnikova ulica — Mahničeva ulica — Puharjeva ulica (prej Kolizejska ulica) — Tomanova ulica — Pod turnom — Vošnjakova ulica (prej Cesta na gorenjsko železnico).

IX. a volišče — Kolizejski okoliš — med Aleksandrovo in Dunajsko cesto — volivci M—Z — v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici 10:

Iste ulice kakor v IX. volišču.

X. volišče — Kolodvorski okraj, I. del, med Dunajsko cesto in Kolodvorsko ulico — v jaštni palači:

Baraka ob Vilharjevi ulici (prej Dovozna cesta) — Cigaletova ulica — Dalmatinova ulica — Dovozna cesta (sedaj Vilharjeva ulica) — Dunajska cesta, desna stran — Franciškanška ulica — Kržičeva ulica — Linhartova ulica — Marijin trg št. 4 — Miklošičeva cesta — Kralja Petra trg — Pokopališka cesta — Prazakova ulica — Prešernova ulica, desna stran — Sodna ulica (sedaj Tavčarjeva ulica) — Tavčarjeva ulica (prej Sodna ulica) — Janez Trdinova ulica (sedaj Trdinova ulica) — Trdinova ulica (prej Janez Trdinova ulica) — Vilharjeva ulica (prej Dovozna cesta).

XI. volišče — Kolodvorski okraj, II. del, med Kolodvorsko ulico in Resljevo cesto — v ženskem učiteljskem na Resljevi cesti 10:

Copova cesta št. 10 — Cesta na južno železnico (sedaj Masarykova cesta — Kolodvorska ulica — Komenskega ulica od št. 1 do 9 na levi ter od št. 2 do 16 na desni strani — Masarykova cesta (prej Cesta na južno železnico) — Obrežna steza — Sv. Petra cesta od št. 1 do 33 na levi ter od št. 2 do 32 na desni strani — Sv. Petra nasip od št. 1 do 31 — Prečna ulica — Slomškova ulica od št. 1 do 7.

XII. volišče — Kolodvorski okraj, III. del, med Resljevo in Vidovdanska cesto — v meškem učiteljskem na Resljevi cesti št. 10:

Baraka ob Resljevi cesti — Copova cesta št. 16, 19 in 21 — Komenskega ulica od št. 13 oz. 26 do konca — Karol Kotnikova ulica (sedaj Kotnikova ulica) — Kotnikova ulica (prej Karol Kotnikova ulica) — Metelkova ulica — Sv. Petra cesta od št. 34 do 48 na desni ter od št. 37 do 47 na levi strani — Sv. Petra nasip od št. 35 do 47 — Radeckega cesta (sedaj Vidovdanska cesta) — Resljeva cesta — Slomškova ulica od št. 9 do konca — Tabor št. 12 — Vagoni na kolodvoru — Vidovdanska cesta (prej Radeckega cesta).

XIII. volišče — Kolodvorski okraj, IV. del, med Vidovdanska in Ahaceljevo (sedaj Jegličeva cesta) — v šoli na Ledini:

Ahaceljeva cesta, leva stran (sedaj Jegličeva cesta) — Baraka na Friškovec — Baraka ob Sv. Martina (sedaj Kette-Murnovi) cesti — Friškovec — Med hmeljniki — Hrvatski trg — Ilirska ulica — Jegličeva cesta (prej Ahaceljeva cesta, leva stran) — Kette-Murnova, leva stran od železniškega podvoza (prej Sv. Martina cesta) — Lipičeva cesta — Maistrova ulica (prej Vojška ulica) — Sv. Martina cesta, leva stran do železniškega podvoza (sedaj Kette-Murnova cesta) — Sv. Petra cesta od št. 50 na desni ter od št. 55 do konca — Sv. Petra nasip od št. 49 do konca — Prisojna

ulica — Škofja ulica — Tabor brez št. 12 — Usnjarska ulica — Vagoni pri Sv. Križu — Vojška ulica (sedaj Maistrova ulica) — Vrhovčeva ulica — Vrazov trg (prej Stanko Vrazov trg) — Stanko Vrazov trg (sedaj Vrazov trg) — Zupnijska ulica.

XIV. volišče — Vodmatski okraj — v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici 2: Abačljeva cesta, desna stran (sedaj Jegličeva cesta, desna stran) — Baraka ob Kolinski tovarni — Bohoričeva ulica — Cegnarjeva ulica — Ciglarjeva ulica — Grablovičeva ulica — Holzapflova ulica — Hrovatova ulica — Japljeva ulica — Jegličeva cesta, desna stran (prej Abačljeva cesta, desna stran) — Jenkova ulica — Korytkova ulica — Kette-Murnova cesta, desna stran do železniškega podvoza (prej Sv. Martina cesta, desna stran do železniškega podvoza) — Sv. Martina cesta od železniškega podvoza do konca — Močnikova ulica — Poljska cesta — Ravnikarjeva ulica — Stara pot — Vodmatski trg — Za vrta — Zalokarjeva ulica — Zaloška cesta.

XV. volišče — Predkraji — v vrtnem salonu gostilne pri Česnovarju na Dolenjski cesti 3: Črna vas — Dolenjska cesta — Galjevica — Hauptmanca — Hradskega vas — Ilovica — Ižanska cesta — Orlova ulica — Rakovniška ulica.

XVI. volišče — Šiška z Vodovodno in Hranilniško cesto — volilci A-J — v šišenski šoli: Aleševčeva ulica — (prej Slovenska cesta) — Aljaževa ulica (prej Planinska ulica) — Celovška cesta — Dermotova ulica (prej Poljska ulica) — Dolinska steza — Drenikov vrh — Frankopanska ulica — Gasilska cesta — Hranilniška cesta — Janševa ulica (prej Kavškova ulica, vzhodni del) — Sv. Jerneja cesta — Kamniška ulica — Kavškova cesta, zahodni del — Kavškova cesta, (vzhodni del (sedaj Janševa ulica) — Kmetijska ulica (sedaj Verovškova ulica) — Knezova ulica — Kolodvorska cesta (sedaj Medvedova cesta) — Koslerjeva ulica (sedaj Malgajeva ulica) — Lepodvorska ulica — Malgajeva ulica (prej Koslerjeva ulica — Maurerjeva ulica — Medvedova cesta (prej Kolodvorska cesta) — Nova ulica — Planinska ulica (sedaj Aljaževa ulica) — Podmilščakova ulica (prej Vodovodna cesta v Sp. Šiška) — Polakova ulica (prej Železniška ulica) — Poljska ulica (sedaj Dermotova ulica) — Savska ulica — Slovenska cesta (sedaj Aleševčeva ulica — Šolska ulica (sedaj Železnikarjeva ulica) — Štajerjev grič — Tržna ulica — Verovškova ulica (prej Kmetijska ulica) — Vodnikova cesta — Vodovodna cesta v Ljubljani — Vodovodna cesta v Sp. Šiški (sedaj Podmilščakova ulica) — Železnikarjeva ulica (prej Šolska ulica) — Železniška ulica (sedaj Polakova ulica) — Žibertova ulica.

XVII. volišče — Šiška z Vodovodno in Hranilniško cesto — volilci K-P — v šišenski šoli: Iste ulice kakor v XVI. volišču. XVIII. volišče — Šiška z Vodovodno in Hranilniško cesto — volilci R-Z — v šišenski šoli: Iste ulice kakor v XVI. ozir. XVII. volišču.

Poravnajte naročnino!

ZA POSTNO IN VELKONOČNO DOBO priporoča Jugoslovanska knjižarna cerkvenim zborom sledeče skladbe: Adamič, velikonočne pesmi za mešani zbor. Part. Din 16, gl. po Din 6. Faist, 10 cerkvenih pesmi za mešani zbor. — Part. Din 20, gl. po Din 4. Foerster, 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. Din 12. Foerster, Lamentacije in Očitanja za mešani zbor. Part. Din 8. Grum, velikonočne pesmi in Regina coeli za mešani zbor. Part. Din 10. Hladnik, velikonočne pesmi za mešani zbor in Regina coeli. Part. Din 8.

Hladnik, Regina coeli za mešani zbor. Din 5. Hribar p. A. Postni in velikonočni napevi za mešani zbor. Part. Din 30, gl. po Din 10. Kimovec, Rihar renatus, 21 pesmi za mešani zbor. Part. Din 24, gl. po Din 8. Laharnar, velikonočne pesmi za mešani zbor. Part. Din 10. Premrl, Slava sv. Križu, postne pesmi za mešani zbor. Part. Din 12. Sattner, postne pesmi za mešani zbor. (Partitura razprodana), glasovi po Din 6. Sicherl-Premrl, velikonočne pesmi za mešani zbor. Riharjevi, Vavkovi, Cvekovi, Gerbičevi in drugi napevi. Part. Din 30, gl. po Din 4.

Meteorologično poročilo.

Table with meteorological data for Ljubljana, including barometric pressure, temperature, and wind speed.

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Krojaški POMOCNIK dobro izurjen, želi premeniti službo; najraje gre v Ljubljano ali v okolico. - Naslov v upravi lista pod št. 663.

Služkinja

ne išče v dobro trgov. hišo. Znati mora kuhati dobro domačo hrano in pomagati pri pospravljanju. Nastop 1. ali 15. marca. - Ponudbe z zahtevkom plače upravi »Slovenca« pod Snažnost št. 18. Samostoj. gospa išče resno, boljše dekle za vsa hišna opravila, ki zna tudi samostojno kuhati. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 703.

KONTORISTINJA.

z večletno prakso, zmožna knjigovodstva, strojepisja in blagajniških ter vseh kontorskih poslov, išče primer. mesta. Nastopi lahko takoj. Naslov v upravi pod št. 671.

Dva VAJENCA

za kovaško obrt potrebujem takoj. - Anton ČELIK, kovač. Radohova vas št. 27. — št. Vid pri Stični. 706

ORGANIST in TAJNIK

išče službe za takoj; dober pevec in vešč vsega pisarniškega dela. — Ponudbe na: Uprava »Slovenca«, podružnica v Celju, pod šifro: »ZANESLJIV«. 708

+

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem pretužno vest, da je naša srčno ljubljena tašča, sestra in teta, gospa

Ivanka Leopold zasebnica

preminula boguvdano dne 4. februarja ob 20. uri. Podlegla je težkim poškodbam, katere je zadobila pri nesrečnem padcu pred trgovino Magdič v Ljubljani. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 6. februarja ob 16. uri, iz mrtvašnice tukajšnje splošne deželne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu. Ljubljana, dne 5. februarja 1925.

Zalujoče rodbine: BEZEK, BUČAR, LEOPOLD, GRILC, STAJER, KIRSCHNER, KOUTNY.

B. S. A. Motocikli

najnovjši modeli leta 1925 dospeli

Generalno zastopstvo ZA JUGOSLAVIJO:

Jugo-auto d. z o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 36

Telefon interurban 236

L. daja konzorcij »Slovenca«.

Pocinkana mreža

za vrtove, 1 m visoka, 1 prenesljiv ŠTEDILNIK, 60 x 90 cm, 1 VRATCA za pekovsko peč, zelo močna, vlita, po znižani ceni naprodaj pri MALENSKU, Boh. Bistrica.

POLENOVKA

ANTON VERBIČ LJUBLJANA.

MLEKO

čajno MASLO in polnomasten SIR se dobi pri Mlekarski in sirarski zadrugi v DOL. LOGATCU.

TRGOVSKA OPRAVA

za specerijo po nizki ceni. Oglada se pri mirarju ANT. BRADAČ. Vič-Glinec, nasproti šole. Priporočam se tudi za razna mizarška dela in popravila. 620

TRAPIST

v vsaki množini razpošilja po povzetju kg po 20 Din Mljekarska udruga, Virovitica, Slavonija. 573

AZUZIRANJE

v vseh barvah, in plisiranje. - Breg št. 2, I. nadstr. 698 Mlademu zakonskemu paru oddam eno ali dve lepo opremljeni sobi. Naslov v upravi pod št. 714.

3 pletilni STROJI št. 8,

skoraj novi, ugod. naprodaj. Naslov v upravi pod št. 711.

Iščem POSOJILO

20.000 Din za dobo enega leta proti dobrim obrestim. Oseba, ki dá posojilo, se tudi lahko brezplačno izuči dobrodoče obrti. Ponudbe pod »Dober zaslužek 100« na upravo lista.

Išče se večji lokal

za železnico, in pride predvsem v poštev Vodnikov in Mestni trg. - Cenj. ponudbe pod »LOKAL« št. 704 na upravo »Slovenca«.

za strojepisje

G. PETAČ - Ljubljana, Valvazorjev trg 6, prtiličje.

+

Mlekarska zadruga na Dobrovi pri Ljubljani naznanja, da in bivši njen mnogoletni skrbni in dobri načelnik, gospod

Ivan Oven, p. d. Mostarjev oče

posesnik in gostilničar, bivši župan občine Brezovica in soustanovitelj požarne brambe na Dobrovi

danes ob 3. uri popoldne, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po kratki boleznici v 90. letu starosti boguvdano zaspal.

Pogreb nepozabnega načelnika se vrši v petek dopoldne ob 10. uri iz hiše žalosti, na Dobrovi št. 35, na domače pokopališče. Naj počiva v miru!

Dobrova pri Ljubljani, dne 4. februarja 1925. NAČELSTVO IN NADZORSTVO.

Zahvala.

Ob izgubi našega predobrega soproga in skrbnega očeta, gospoda

Jerneja Krč,

nam je došlo toliko izrazov sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti; zato izrekamo na tem mestu najpristrčnejšo zahvalo za vse izraze globokega sožalja in vso tolažbo v bridkih urah.

Zahvalujemo se še posebej preč. duhovščini, ki se je udeležila pogreba, preč. g. Ivanu Spornu za lep nagrobni govor, dalje občini Jezersko in vsem cenj. prijateljem blagega pokojnika za poklonjena venca, g. nadučitelju Z. Švikaršiču in pevskemu zboru za lepe žalostinke in vsem, ki so se od blizu in daleč v tako obilnem številu udeležili pogreba. Naj vam Bog poplača!

Jezersko, dne 3. februarja 1925. Globoko zalujoča rodbina KRČEVA.

Globoko zalujoča rodbina KRČEVA.

Poizkusite enkrat s terpentinovim »Gazela« milom

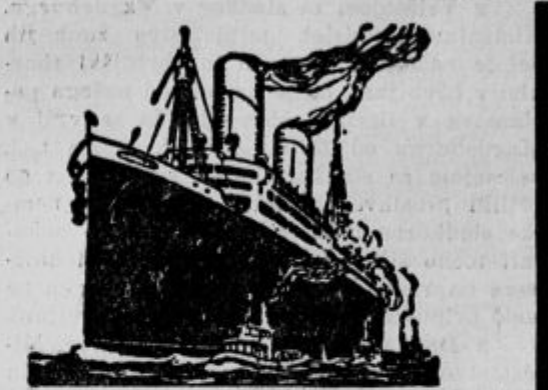
1000 brezovih metel je NAPRODAJ pri župnem uradu TRSTENIK, p. Kranj. 669

Ostale klobuke

prodajam do 15. februarja po polovični ceni. Horvat MODISTKA.

Kdor da več

za priporočilo svoje tvrdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se oparuje čašče večje škode.

Norddeutscher Lloyd

F. Missler, Bremen odpremlja potnike

s svojimi širom sveta poznanimi velikimi, brzimi, udobnimi in najmodernejšimi, z varnostnimi uredbami preskrbljenimi potni. parobrodi iz obljubljenega luke

Bremen v New York, Kanado, Južno Ameriko, Argentino, Urugvaj in Brazilijo

Vzhodno Azijo in Avstralijo. Največja nemška potniška ladja, kolos

Columbus 32.354 ton.

Udobre kabine za potnike III. razreda za 2, 3 do 5 oseb. — V slučaju bolezni brezplačna zdravniška oskrba in zdravlila. — Potnike odpremlja in vsa pojasnila daje brezplačno:

Norddeutscher Lloyd, F. Missler podružnica gl. zastopstva Jugoslavenske banke d. d. Ljubljana, Ljubljanski dvor